

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* ima vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri v
daljini naslednja dva ter stane
mesечно po 10.—, ino-
temu po 18.—, dostavljen dom
D 11-50, na izdajnice D 10.—
inorati po dogovoru.
Naročila se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslana plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priliklo, desno. Tele-
fon št. 24. — S.H.S. pošilajočinski
račun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisni za ne vračilo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 10. decembra 1922.

Številka: 279.

Razbite kombinacije nasprotnikov demo- kracije.

Maribor, 8. dec.

Plenarna seja demokratskega po-
slanskega kluba z dne 7. t. m. je zgo-
dovinske važnosti v razvoju strankinega
življenja in v političnem življenju cele
države. Od 88 demokratskih poslancev
jih je bilo navzočih 76. Redakcijski ko-
mité je predložil kompromisno resolu-
cijo, ki se glasi:

»Poslanski klub demokratske stran-
ke je na sestankih dne 6. in 7. decem-
bra, potem ko je slišal referat predsed-
nika Ljube Davidoviča o razgovorih, ki
jih je vodil z različnimi političnimi gru-
pami, med njimi tudi s Hrvatskim blo-
kom, potem ko je konstatiral, da v teh
razgovorih ni bil niti za trenutek opu-
ščen programski pravec stranke in po-
sebnost na Vidovdansko ustavo, in ker
je ugotovil, da so ti razgovori dejansko
že prenehali, odločil:

da se v novi situaciji, ki je ustvarje-
na vsled demisijske vlade, vodijo poga-
janja samo z enimi parlamentarnimi
skupinami, katere sprejmejo za bazo
pogajanj Vidovdansko ustavo, v smislu
sklepev strankinega kongresa z dne 30.
okt. 1921.»

Za to resolucijo je glasovalo 42 po-
slancev, proti njej 30, 4 so se vzdržali
glasovanja, ker je resolucija dejansko
poraz taktike predsednika Davidoviča,
katere je tudi izjavila zadnjo vladno
križo, je Davidovič še pred glasova-
njem o resoluciji, videč da je ogromna
večina poslancev za resolucijo, izjavil
konsekvence in podal sledečo izjavo:

»Moje uverjenje je, da s samo reso-
lucijo nesoglasja v klubu ne bodo de-
finitivno odstranjena. Lek za ozdrav-
ljenje vidim v sklepu, h kateremu sem
se odločil in ki je za mene definitiven:
Zahvaljujem se na časti predsednika
kluba, ker ne morem nositi polne od-
govornosti za nadaljnjo taktiko kluba,
zlasti ker sem mnenja, da predlagana
resolucija preveč omejuje pravice
predsednika. Ostanem pa še dalje član
kluba in stranke in sprejemam nase
tudi v bodočnosti polno strankino di-
sciplino. Prosim, da o tej moji izjavi ne
razpravljate, ker je nepreklicna, am-
pak da jo sprejmete tako iskreno, ka-
kor je mišljena. Prosim tudi vse svoje
prijatelje, da se v svoji taktiki ne puste
ovirati po osebnih vezeh, ki jih imajo
z menoj, ampak da ravnaajo tako, ka-
kor jim velewa čut odgovornosti do
stranke, države in naroda.»

Večina poslancev, ki so glasovali
proti resoluciji, je naknadno izjavila,
da so glasovali proti resoluciji samo
zato, da so omogočili Davidoviču ča-
sten umik in da se prepreči njegovo
preveliko ponižanje. Vsi so pa za ohran-
itev koalicije in režima.

Značilen incident se je zgodil včeraj
popoldne. Poslanec Veljković, bivši mi-
nister, ki že deli časa dela na to, da bi
razdelil demokratsko stranko na njene
prvotne sestavne dele, je sklical za po-
poldne konferenco v svoje stanovanje.
Prišlo je kakih 17 poslancev. Veljković
je predlagal izstop iz demokratske
stranke. Davidovič pa je to odločno od-
bil.

Križa v demokratski stranki je pre-
magana. Kdor je doslej še dvomil o no-
trnji sili demokratske stranke, se je
moral te dni o njej prepričati. Menda
malokatera stranka v državi je na zno-
traj tako konsolidirana, da bi mogla
prenesti vihar, kakor ga je tokrat po-
novno prenesla demokratska stranka.
Historična dneva 6. in 7. dec. sta sija-
la dokument njene moralne sile. Nič
manj pa ne obudujemo njenega odlič-

Telefonska zveza z Zagrebom je bila danes žal zopet prekinjena, vsled česar
so izostale najnovejše vesti.

Pašić sestavlja novo vlado.

Pogoji Demokratske stranke.

Beograd, 8. decembra. Danes je
kralj poveril Pašiću mandat za sestavo
nove koalicijske vlade, ki naj v parla-
mentu reši predvsem uradniški, invalid-
ski ter agrarni zakon, nato pa razpiše vo-
litve. Radikalci bi sicer radi izrinili de-
mokratke iz vlade in se koalirali s kakimi
drugimi strankami. Vendar jim je s skle-
pom demokratskega kluba v tem po-
gledu zaprta pot, ker se morajo tudi oni

naslanjati le na stranke, ki stoje na te-
melju vidovdanske ustave.

Beograd, 8. decembra. V današnji
seji je demokratski klub sprejel z ozirom
na sestavo nove vlade sledeče sklepe:
1. Dozdajna koalicija se naj obdrži. 2.
Podrobnih pogajanj s strankami, ki so
za revizijo ustave. 3. Uradniški, inva-
lidski in agrarni zakoni se morajo spre-
jeti še v tem parlamentu.

Razdelitev dolgov Avstro-Ogrske na nasled- stvene države.

Pariz, 8. decembra. (Izvirno.) Re-
paracijska komisija je v svoji današnji
seji sklepala o razdelitvi dolgov avstro-
ogrške monarhije med nasledstvene dr-
žave v smislu člena 203 senžermenske
mirovne pogodbe. Kakor se govori, se
razdele dolgovi med vse, v bivšem dr-
žavnem zboru zastopane dežele, in sicer
tako, da odpade 36% na Avstrijo, 42%
na Češkoslovaško, ostalih 22% pa se raz-

deli med Jugoslavijo in Italijo. Od mad-
žarskih dolgov odpade 50% na današnje
Madžarsko. Državna imovina bivše av-
stroogrške monarhije v nasledstvenih
državah se še ni ocenila in tega tudi v
doglednem času ni pričakovati. Delegete
avstrijskega finančnega ministrstva na-
daljujejo cenitev, sporazumno z repara-
cijsko komisijo.

Turške zahteve glede morskih ožin in otokov.

Lausanne, 8. decembra. Komisija
za teritorialne zadeve je danes nadalje-
vala s proučevanjem vprašanja morskih
ožin. Ismet paša je sporočil odgovor tur-
ške delegacije na zavezniške predloge
ter zahteval pojasnila pri nekaterih toč-
kah. Čiherin je odgovoril na lord Curzon-
ova izjavljanja pri zadnji seji. Ponovil je
v glavnem izjavo, ki jo je podal francoski
delegaciji ter si pridržal še odgovor tur-
ški delegaciji. Spalajković, Stambulijski
in Venizelos so izjavili, da se njihove vla-
de strinjajo s predlogom zaveznikov gle-
de svobode morskih ožin. Na popoldan-
ski seji je lord Curzon pojasnil stališče
zaveznikov v vprašanju, ki ga je dopol-
nje načel Ismet paša. Baron Hayaski
je izrazil upanje, da se bo posrečilo spravi-
ti turško zahtevo v sklad z zavezniš-
kimi predlogi. Čiherin je izjavil, da si pri-
držuje pravico, da na eni prihodnjih sei
natančneje pojasni stališče ruske delega-
cije. Čaka pa še na podrobni materijal.
Prihodnja seja bo pozneje pismeno skli-
cana.

Lausanne, 8. decembra. (Izvirno.)
Na današnji seji je Ismet paša v vpraša-
nju morskih ožin izjavil sledeče: Turška
delegacija želi, da se režim morskih ožin
ustvari na sledečih temeljih: 1. Garanci-

ja glede varnosti morskih ožin, Carigra-
da in Črnega morja. 2. Omejitve vojne
moči na vodi, ki prihaja v Črno morje,
tako, da ne tvori nobene nevarnosti za
obalo morskih ožin in Črnega morja. 3.
Nastanitev vojnih ladij v Črnem morju
naj se prepreči. 4. Svoboda prehoda tr-
govskih ladij v mirni in vojni dobi. V ča-
su bo izvrševala kontrolo Turčija. Tur-
ška delegacija k temu še dostavlja: Mar-
morsko morje ne spada med morske oži-
ne. Demilitarizirani pas krog Bospora je
brezpomenben. Določba da se v tem
pasu ne sme nahajati nobena utrdba, bo-
diti na suhem ali na vodi, popolnoma za-
dostuje. Turčija mora imeti v Carigradu
in v morskih ožinah svoje arzenale in
druge pomorske naprave. Meje te cene
so preobširne. Izmed štirih otokov pred
ožinami se mora priznati in potrditi na
Imbrosu, Tenedosu in Samotraki suve-
renost Turčije, dočim mora Lemnos
ostati popolnoma samostojen. Na poloto-
ku Galipoli se mora priznati gotov mini-
mum za obrambo.

Lausanne, 8. decembra. (Izvirno.)
Konferenca bo bržkone 23. decembra
prekinila vsa dela ter jih nadaljevala še
le 2. ali 3. januarja.

Grška armada se pripravlja za nov napad?

London, 8. decembra. »Daily Ex-
press« poroča iz Aten: Vrhovni povelj-
nik grške armade general Pengalos je
v nekem razgovoru s poročevalcem ne-
kega angleškega lista izjavil, da je gr-
ška armada v slučaja, da se mirovna
pogajanja izjalovijo, takoj pripravlje-
na, da znova napade Kemaliste.

Bolgarija dementira.

Ljubljana, 9. decembra. Bolgar-
sko poslaništvo na Dunaju dementira
vesti iz Beograda o resnih nemirih v
Sofiji. Na tozadevno vprašanje je po-
slanik izjavil, da je sprejel iz Sofije br-
zobjavko, da vlada tam popoln mir. —
Resnica je samo vest o nemirih mace-
donskih vstajev v Kustendilu, ki pa so
že zopet zadušeni.

Imenovanje generalnega komisarja za Avstrijo.

Dunaj, 8. dec. (Izv.) Kakor se do-
znava iz antantnih krogov, je že ime-
novan generalni komisar za Avstrijo.
Mesto komisarja prevzame bivši župan

rotterdamski dr. Alfred Zimmermann,
ki bo že v prihodnjih dneh dospel na
Dunaj. Istočasno se vrnejo na Dunaj
finančni delegete zveze narodov, da
instalirajo novega komisarja.

BORZA.

Curih, 9. dec. (Izvirno) Predborza.
Pariz 37.70, Zagreb 1.775, London 24.24,
Berlin 0.065, Praha 1.682, Italija 26.70,
Newyork 530.50, Dunaj 0.0075, žigosane
krone 0.0076; Budimpešta 0.23, Varšava
0.0325, Sofija 2.95, Bukarešta 3.32.

Zagreb, devize: Dunaj 0.1075—
0.1125, Berlin 0.85—1.05, Budimpešta
3.10—3.40, Milan 362—365, London
330.5—335.5, Newyork 73—74, Pariz
509.5—514.5, Praha 230.5—233.5, Varša-
va 0.44—0.54, Bukarešta 47.5—49, valu-
te: dolar 72—73, aK 9.1105, cK 229, levi
50, leji 49, lire 358—362, franc. franki
504.5—509.5, švic. franki 1370, belgijski
franki 457.5—462.5. Efekti: Jadranska
banka 370, Ljubljanska kred. banka
200, Slavenska banka 105—107, Sav-
eskompt. banka 146, Union 600—625,
Ljubljanske strojne tovarne 155, Trbov.
premog. družba 280.

nega dozdajnega predsednika Davido-
viča, ki je pokazal pred vso javnostjo
polno zavest odgovornosti in ki se je
s predsedniškega mesta umaknil v vr-
ste redova; ne da bi le trenutek mislil
na to, da izstopi iz stranke, nasprotno,
ki poziv k izstopu iz stranke z vso od-
ločnostjo odbija.

Radikalci, ki so računali z razcepom
demokratske stranke in so se že videli
v ulogi predominantnega elementa v
političnem življenju države, so se hu-
do zaračunali in se danes zavedajo, da
so moralne postojanke demokratske
stranke po zadnjih sklepih močnejše
kot so bile kdaj. Zato se še vedno pu-
stijo obletavati od klerikalcev in raz-
nih drugih malih frakcij, ki jim ponu-
jajo svoje zavezništvo v vladi na račun
demokratov. Ako bo stavila radikalna
stranka svoj strankarski interes nad
narodni in državni, je mogoče, da se
spusti v koruzni zakon s temi skupni-
nami, da z njihovo pomočjo izvede no-
ve volitve — proti demokratom, katerih
oslabljenje je nujna in vroča želja ra-
dikalne stranke. Ako bi imeli v radi-
kalni stranki večino ljudje Protičevega
kova, bi se to brez dvoma zgodilo. —
Dvomimo pa, da bo v to privolil Pa-
šić, ki bo na podlagi sedaj razčiščen-
situacije brez dvoma dobil od kralja
poverilo, da sestavi novo vlado na pod-
lagi dozdajne koalicije. Nasprotno bo
tudi Pašić prisiljen, da enako odločno,
kakor so to storili demokrati, obračuna
v svoji stranki z vsemi onimi, ki se
igrajo s temelji vidovdanske ustave in
ki iz sebičnih partizanskih razlogov
skušajo nadovezovati pogajanja z naj-
gršimi separatističnimi elementi.

Položaj je razčiščen, demokracija
stoji kakor trden zid sredi političnega
valovja, delo se naj nadaljuje, v korist
države in naroda.

Politične vesti.

* Katastrofalni volilni red za štajer-
ska mesta. »Slov. Narod« si je naročil
dopis iz Celja, v katerem prerokuje čr-
no bodočnost Mariboru, Celju in Ptuj.
Sedanjí volilni red bo omogočil, da bo-
do v teh mestih zopet zavladali nem-
čurji in Nemci. Skrb gotovih gospodov
v Ljubljani za naše kraje je sicer hva-
levredna, žal, da se vedno pojavlja ob
nepravem času in v takih oblikah, da
resno dvomimo o njeni iskrenosti. —
Vsem ljubljanskim prerokom bodi po-
vedano, da se naši narodni in napredni
krogi dobro zavedajo resnosti položaja
in da prevzamejo nase polno odgovor-
nost za zaščito naših nacionalnih inte-
resov. V tem oziru naj nas Ljubljana
pusti pri miru. Mi v štajerskih mestih
ne bomo delali političnih »zelenih kad-
rov«, ampak bomo združili vse napred-
ne politične življe v enotno falango, ki
bo v stanu prekrizati Nemcem in nem-
čurjem njihove prezigodne račune. —
Recepte ljubljanskega frogatnega šta-
ba pa hvaležno odklanjamo.

* Blokaški napad na Hermena Wen-
dela. Ko smo nedavno objavili izvleček
iz lepega članka znanega nemškega
publicista G. Hermana Wendela o na-
šem ujedinjenju, ki je izšel v »Prager
Presse«, smo umestno pripomnili, da bo
izzval hrvatske separatiste. In res se
je oglašil »Hrvat«, ki je v pomanjkanju
argumentov izlil na g. Wendla vse po-
no pristnih zagrebških psov. Očeta
mu, da je plačence našega zunanjega
ministrstva itd. G. Wendel je dal »Hr-
vatu« temeljit odgovor v eni zadnji
številki »Prager Presse«, kjer pravi, da
bi hotel »Hrvata« izročiti sodišču, pa
kot siromahni nemški pisatelj nima
sredstev, da bi začel proces v državi,
katere valuta stoji z nemško valuro v
razmeru 120:1. Samo tej okolnosti naj
se »Hrvat« hvaleži, da mu ne bo sodi-

šče udarilo pečata obrečovalca in lažnjiveca. — To je kulturen Zagreb! Če ne pišeš tako, kot si misli purger v Vlaški ulici, pa dobiš blokaški anathema!

*** Madžarska propaganda.** V zadnjem času se opaža, da vodi budimpeštanska vlada v raznih centrih evropskih držav nenavadno živo propagando, za katero izdaja velike vsote. Ta propaganda stremi za tem, da razširi v državah velike antante kakor tudi male čimveč neresničnih vestí. S to propagando hoče Madžarska na najrazličnejše načine diskreditirati češkoslovaško republiko in Jugoslavijo ter Rumunijo, servirajoč najneverjetnejše vesti o razmerah v teh treh državah, katerim neinformirana javnost čisto tudi res nasede. Razen že obstoječih agentur v Parizu in na Dunaju, je osnovala budimpeštanska vlada tako agenturo tudi v Berlinu. Ta agentura ima namen oskrbeti s poročili iz budimpeštanskega vira angleško in ameriško javnost. Kakor izgleda, pa ta agentura v Berlinu ni našla onih pripravnih tal, kakor je pričakovala, ker se sedaj preseljuje v Rim. Horthy in Madžari se nadejajo, da najdejo na temelju svojega »historičnega prijateljstva« pri Mussoliniju in italijanskih fašistih večje razumevanje, nego so ga našli v Berlinu. Istočasno skušajo Madžari s podvojeno silo razširiti svojo propagando tudi na Dunaju, ker upajo, da bodo v Dunajčanih radi težkih gospodarskih prilik našli istotako vztrajne prijatelje svojih političnih osnov. Nas zanima predvsem nova madžarska agentura v Rimu, osobito se, ker je guverner madžarskega kraljestva, Horthy, nedavno sprejel v avdienco zastopnike italijanskih nacionalistov in borbenih društev. Večina teh zastopnikov je pripadala fašistom in nacionalistom. Horthy je italijanske zastopnike sprejel najiskrenejše ter jim razkazal in razložil vse naprave in uredbe madžarske vlade. Tako skrbje Madžari za propagando v svrhu doseganja svojih ciljev, dočim prepuščamo mi informativno službo o naših razmerah in vprašanjih tujcem in lastni usodi.

*** Bruseljska konferenca.** Reuterjev nrad doznava iz zanesljivega vira, da bo Belgija sklicala konferenco v Bruslju samo pod pogojem, če se zavezniki sporazumejo glede reparacijskega vprašanja. Najbrž se bo konference udeležil Bonar Law osebno.

*** Razdelitev dolgov** bivše Avstro-Ogrske. »Petit Parisien« poroča: Odbor strokovnjakov, kateremu je reparacijska komisija poverila sestavo načrta za razdelitev dolgov bivše Avstro-ogrške monarhije med nasledstvene države, je dokončal svoje delo. Komisija bo jutri sklepala o predloženem načrtu.

*** Italijanska megalomanija.** »Idea Nazionale« piše, da namerava Anglija v Čanaku ustvariti nov Suez ali Gi-

braltar. Italija bi bila s tem občutno oškodovana, ker se vsa italijanska ekspanzivna politika koncentrirala v Sredozemskem morju. Italija ne more pristati na angleški načrt glede Dardanel, ne more pa na drugi strani dopustiti, da prodre v Sredozemsko morje Rusija. Italija zahteva popolno enakopravnost, da si zagotovi bodočnost tako politično, kakor vojaško, ne samo na Sredozemskem morju, temveč na celim svetu.

*** Na Madžarskem iščejo veloizdajnike.** Na zadnji seji narodne skupščine je zahteval poslanec Bogya v posebni interpelaciji, naj se uvede zoper politike, ki so osumljeni veleizdaje, kazensko postopanje. To so oni politični voditelji, ki širijo revolucionarno propagando v prilog male antante. Nadalje je zahteval preiskavo zoper radikalnega poslanca dr. Ruperta, ki se je izdal za zaščitnika državne reda, dočim je za časa protirevolucije, ki je sledila do proletarske diktature, povečeval usmrteitev 21 boljševikov, ki so bili obešeni v gozdu pri Devezseru.

JDS.

TAJNISTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblastno organizacijo stranke in za Maribor je odslej stalno v Cankarjevi ul. št. 1, pritlično. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristašev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold. ter od 16.—18. ure popoldne.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 9. dec.: Jalnuševčani, A.

Nedelja, 10. dec. ob 15. Namišljeni bolnik, izv. — Ob 19½ Nečak, izv. in kupon. Gostuje g. Knittl iz Zagreba.

nagnal vojsko policistov in dacarjev, enkrat samkrat. Potem je postal zopet vdan v svojo sužensko usodo in bil je prepričan, da mu je bilo od vekomaj do vekomaj sojeno hlapčevati drugim.

Ubogi Peter Klepec — slovenski narod! Obupal je bil nad samim seboj. Ti pa, brat njegov v trpljenju, Ti si vedel, da ni več daleč dan, ko bo znova izrul tepko in pagnal policaje in dacarje. Vse okrog in okrog Ti je napovedovalo ta veliki dan. Sneg je kopal; na šrežuljkih prisojnih holmov doline šentflorjanske, te zemlje Tvoje in naše, zemlje slovenske, je zacvetel črni teloh, vrbe so pognale mačice, zazvonili so zvončki — bližal se je čas Velike noči, čas Vstajenja. Prebujen iz težkih podob iz sanj si se napotil po glasu nevidnega zvona v nevidni hram k veliki maši in tam si med mrmranjem trpečih in med kadilom zaslužjenih zazrl njegov obraz, obraz Gospoda nad Gospod, obraz Boga, in z razprostrtimi rokami si zaklical samo tri besede, to da najvišje in najsvetejše kar jih je kdaj premogel človeški jezik:

O Mati, o Domovina, o Bog!

Tedaj si dopolnil svojo pot in si vedel, da ni več daleč poslednja postaja Tvoje križevne poti — in postal si prerok, velik, najvišji!

Mati! Domovina! Bog!

O, čul sem tedaj te Tvoje tri besede; čul sem jih preko gora in dolin in daljnih, razlikih svetov, kakor jih je čulo

Politično obzorje.

Boj dveh gigantov.

Francoski parlament o militarizmu.

Zadnje dni novembra je bila v francoski zbornici debata o vojaškem proračunu. Govorilo je več poslancev, zastopnikov raznih strank. Referent de Lamazie je dejal: Je zgodovinska in zemljepisna fatalnost, da mora Francija biti zid proti vsem nasilnim poskusom. Francija mora sama stražiti mejo ob Renu. Izgleda, da so mobilizirani vsi šovinistični živili v Italiji, Angliji, Poljski, Bavarski, Prusiji, Turčiji in slednjič v Grčiji. Franciji je treba prihraniti morebitno bolešno presenečenje. — Poslan. Fabry je izjavil, da moramo imeti vedno pred očmi, da Angliji in Ameriki ni treba biti v strahu za meje. Drugače je s Francijo; njene oči so vedno obrnjene na vzhod. Sigurnost Francije pa leži v zasedbi Porenja, v razoroženju Nemčije, v garancijskih pogodbah, v Zvezi narodov. Nemški

kancelar Cuno zahteva, da naj Francija zapusti Porenje. Nemčija hoče kipebovati z industrijsko mobilizacijo. Z sedaj proizvaja 500.000 ton dušika, dočim je pred vojno proizvajala le 132.000 ton. Garancijske pogodbe se niso podpisane. Francoska vojaška organizacija je tedaj poglavitna garancija za varnost Francije. — Socialistični poslanec Pavel Gencourt je obžaloval, da mora Francija držati pod orožjem 630.000 mož, vendar pa je varnost Francije vedno tako ogrožena, da ni drugega hoda. Govorili so tudi še drugi poslanci, na kar je vojni minister Maginot opozoril na dejstvo, da je Francija za polovico znižala vojaško službeno dobo in za tretjino skrajšala izdatke za vojsko. Kdo se lahko govori o francoskem militarizmu? Na to je bil predloženi proračun sprejet.

Slovansko časopisje in Francija.

Značilno je, kako so razni listi registrirali to debato v francoski zbornici. Kolikor smo mogli zasledovati v jugoslovenskih, čeških in nemških listih, smo opazili, da zlasti na slovanski strani ne vidimo nič enotnega. Nemško časopisje je izkoristilo to priložnost in je udarilo na debele strune o francoskem militarizmu. Slovanski listi so dobili poročila večinoma od nemških dopisnikov in brzojavnih agencij in so jih prinesli

v opreznih, a vendar jasni germanofilski stilizaciji. Nekateri, ki tudi tekoče vesti registrirajo po enotni metodi, so se zatekli k francoskim virom. Drugi so jih enostavno prepisali iz nemških listov, ki so jim iz lahke umljivih razlogov lažje dostopni nego francoski. Tako se tudi med Slovani širi krik o francoskem militarizmu, nihče pa ne misli, komu take in podobne vesti koristijo.

Tisk — najmočnejše orožje.

Dvoboj med Francijo in Nemčijo je ena največjih političnih borb, kar jih sploh pozna zgodovina. To je boj dveh mitoloških gigantov. Temu boju služi ogromen aparat, ki o njem navaden gostilniški politik in čitatelj dnevnih vestí niti ne sanja. Tisk je postal močnejše orožje nego so največji »42« topovi. Vpliv tiska je ogromen in tega se oba rivala dobro zavedata.

Nemčija oziroma Nemei razpolagajo z mnogimi korespondenčnimi uradi, ki oddajajo vesti širom sveta. Ta poročevalska služba je primeroma po ceni in se je inozemsko časopisje rado poslužuje. Vesti raznih nemških agencij gredo v Anglijo, Ameriko, Rusijo, na Balkan, celo na Japonsko. V stilizaciji teh vesti, ki sicer morajo biti kratke in stvarne, se kaže vsa sistematičnost in organizatorična sposobnost nemškega duha. Te vesti so kaplje, ki polagoma razdrobe tudi pečino. Kaplja za kapljo pada na svetovno javno mnenje; mnoge padejo mimo, druge dolbejo skalo predsodkov, dvomov in nezaupanja. Borba

proti temu načinu propagande je skrajno težavna, kakor se je pokazalo celo v Indiji. Najtežje je to, ker se tendence ne da prijeti, tako je razblinjena in abstraktna. — Druga sorodna moč pa je nemško časopisje, ki skuša kar najbolj vplivati na slovanske dežele, kjer je nemški jezik zelo razširjen. Mnogo se dela na znanstvenem polju: tudi tu je tendenca večkrat popolnoma zakrita, dovolj je, če se v tujcu vzbudi občudovanje pred nemško vedo, filozofijo, literaturo. Francija ne dela tako sistematične propagande, ker ji je ni treba. Nemčija je poražena in mora najti za vsako ceno izhod iz današnje situacije. Francija je zmagovalka in mora čuvati pred svetom tudi moralni sijaj svoje zmage. V slovanskih deželah je Francija malo znana. Francozi so niso zanimali za nas, mi ne zanje. Danes si mislimo, da mora iti gora k Mohamedu, a ne Mohamed k gori. Mi delamo premalo propagande za se in Francozi so na drugi strani še polni predsodkov.

Francija straši po Evropi.

Tako čitamo v nemških listih in tako ponavlja za nemškimi listi tudi

marsikateri naš organ. Če res straši, je pač nekdo, ki se je boji. Govori se, da

Radivoj Rehar:

Ivanu Cankarju.

(Ob četrti obletnici njegove smrti
11. XII. 1922.)

Vsaka velika doba ima svojega preroka; tudi naša največja, doba našega osvobođenja ga je imela — njen prerok si bil Ti nesmrtni brat Ivan Cankar! Kot malo in slabotno neboljence si zagledal tam na notranjski Vrhniku luč doline šentflorjanske in že tedaj, ko je drugim ljudem dodeljeno samo neskaljeno veselje detinskih let, se je Tebi zarežala v srce grenka bolečina. Čutil si jo, ko je Tvoja mati vlekla težko breme po blatnem klanecu, ko si prvič vzljubil njo in njeno trpljenje. In pred Teboj je vstala njena velika mučeniška podoba, katero si vzel in postavil na oltar vsemu svetu. Potem si šel kot grešnik Lenart v slovensko metropolo, v belo in megleno Ljubljano in preko najvišjega trpljenja si priromel za križem do križa na gori, odkoder si uzrl trpeči obraz druge matere — domovine. Trepečoč si padel pred tem obrazom na kolena, klečal si dolgo, dolgo — in ko si vstal si čutil v sebi dvojno bolečino, trpljenje dveh mater. Tam spodaj je stal Tvoj in naš narod razžaljen in ponižan, Tvoj in naš brat Peter Klepec. Enkrat samkrat se je bil poslužil svoje nadnaravne moči; enkrat samkrat je bil strl suženjske okove in

toliko Tvojih razžaljenih in ponižanih bratov in sinov skupne Matere Domovine. Na vseh štirih straneh sveta smo začuli ta Tvoj klic, začuli smo zvonjenje velikonočnih zvonov in napotili smo se k veliki maši, k Vstajenju. Prebujen iz majodušja se je dvignil Peter Klepec, pograbil s svojima močnima rokama za vaško tepko in jo z enim samim zamahom izrul s koreninami vred. Velika je bila ta tepka, ta metla Petra Klepeca; segala je od Mure do Soče, od Drave do Kolpe in daleč, daleč tja doli preko zagorskih gor, slovenskih in vojvodinskih ravnin in kršnega krasa Primorja, Dalmacije in Hercegovosne. Tedaj so zazvonili zvonovi vseh naših cerkva in orosile so se s solzami radosti in sreče vse naše oči. Oj, to je bila Velika noč, to je bilo Vstajenje!

Tedaj pa, ko smo mi pirovali, ko smo praznovali ta veliki praznik, tedaj si Ti naš prerok nenadoma onemel. Zadržala so se Ti kolena, ki se niso strasila niti najbolj strmih in najbolj blatnih klancev; osteklenele so Ti proroške oči in se zamle v nebo. O Bog! Glas radostnih zvonov se je spremenil v mrtvaško potrkavanje. Vsa dolina šentflorjanske se je sklonila k tlom; odela se je v črtno in poromala k Tvojem mrtvaškemu odru, da ti sporoči zadnji pozdrav, veliki, nesmrtni Ivan Cankar. Ko je bil napočil dan Tvoje prerokbe, si nas zapustil; odšel si od nas, da ležeš k vsemu v ono malo, ozko, temno

hišico poleg Murna, Ketteja in vseh drugih, ki so bili odšli pred teboj, ne da bi bili dočakali Vstajenja. Kakor ni bilo Mozesu dano, veseliti se obljubljenega dežela, ampak je umrl takoj, ko so jo prvič zagledale njegove orosene oči, tak ni bilo dano Tebi živeti v svobodi, v suženjskega jarma stoletij rešeni domovini.

Štiri leta so že potekla od tistega dne, kar Te ni več med nami, štiri sicer kratka leta, toda koliko se je spremenilo v tem času v Tvoji osvobođeni dolini šentflorjanski! Peter Klepec, narodni slovenski, je zopet padel v roke onih, proti katerim si se Ti tako boril in znoval ga hočejo pregovoriti, naj vsadi najzaj tepko in naj se pusti zopet ukleniti v suženjske verige. Glej, tako daleč so propadli, da ga skušajo prepričati, da se mu je godilo bolje poprej, ko je bil ubog pastir visoke dunajske gospode. Hlapci, ki se ne morejo otresti svoje hlapčevske narave! Hlapci, ki jim je danes, ko so sami postali gospodarji, žal, da niso več hlapci!

Kje si, Ti veliki vzpodbujalec, veliki prerok, kje si, da bi zopet potisnil Petra Klepeca v roko njegovo velike metle, da bi pometel iz doline šentflorjanske vso to nesnago? Zakaj si nas zapustil še prej, predno je bilo dokončano vse delo? O, kako zelo, kako zelo bi Te potrebovali tudi še danes, naš veliki, naš največji — naš Ivan Cankar!

je Francija kriva vsega današnjega zla, ker zahteva previsoke reparacije in ker s svojim militarističnim kopitom pritiska Nemčijo k tlom. Francija hoče barbarsko zaslužiti sedemdeset milijonski nemški narod, njen princip je sovraštvo, njena politika krivica. Zaradi Francije ne more biti miru na svetu, Francozi branijo Evropejcem, da bi se objeli med seboj kot bratje in si osnovali pacifistične Zedinjene države.

Tako ponavljamo za Nemci kakor papige in v žilah nam polje sveti odpor proti nasilju in krivici. Le preradi pozabimo na se, na svojo lastno zgodovino na lasten položaj. Francija je kriva vsega zla. Toda Francija ni edina zmagovalka. Med vojno so bile tesno na njeni strani največje svetovne države. Bazilika je samo ta, da je Francija največ trpela. Kdor mnogo trpi, ne odpušča rad in ne pozabi tako hitro. Fran-

Clara pacta, boni amici.

Nemčija je podpisala mirovno pogodbo in prevzela vsa bremena. Mogoče je, da je bil marsikak račun zmožen, napačen, krivičen. Mirovne pogodbe so delo človeških rok in imajo na sebi pečat človeške nepopolnosti in retivnosti. Toda vprašajmo se: kako bi pač izgledala Evropa, če bi zmagala Nemčija s svojimi filijalkami? Kakšne mirovne pogodbe bi naložili premagancem? Vae victis — gorje premaganim! so vražje besede, a niti najmanjšega dvoma ni, da bi jih izrekla tudi Viljem Hohenzoller in Karel Habsburg. Ne pozabimo vendar, kakšne načrte so imeli imperijalisti centralnih držav! Treba je čitati liste, brošure in knjige, ki so izhajale

Proč z obema gigantoma?

Nemčija se danes trdo bori proti zmazovalcem, zlasti še proti Franciji. Francija pa se bori s samim seboj, ker ne zaupa Nemčiji in zato ne popušča. Če bi imela zaupanje, da bo v Nemčiji nastopila doba kesa in spoznanja, doba novih ljudi in novega dela, bi nedvomno popuščala. Kako naj danes popušča? Nemčija je vroč kotel; stari militaristično-imperijalistični sistem še vedno močno učinkuje na narodno dušo in vpliva na politične razmere. Nemška kultura so podminirana. Reakcija se ne organizira le idejno, marveč tudi dejansko, militaristično. Kje so garancije, da se nekoga lepega dne ne obnovi diktatura teh življev, ki si bo postavila v program maščevanje nad Francijo in drugimi udeleženci vojne zmage? V Nemčiji obstoja cela literatura o bodočem maščevanju. Strasti kipe. Erzberger, Rathenau in drugi prijatelji nove, svetlejši, svobodnejši politične smeri so postali žrtvi kroglice. Francija mora

Slovanski opazovalci.

Mi Slovani imamo nedvomno —
 kot celota in vsak narod posebej — dru-
 ge interese nego Nemci. To je menda že
 vsem jasno. Predvsem: mi nismo eks-
 pansivni, mi se ne širimo na račun dru-
 gih narodov, industrijska kultura še
 ni prekrasila našega nacionalnega bi-
 stva, v zgodovini smo bili skoraj ved-
 no bolj pasivni kot aktivni. Dokler se
 položaj v Rusiji ne razčisti, mislimo
 konkretno le na Jugoslovane, Čehe,
 Poljake, Bolgare. Prvi trije narodi so
 bili do konca svetovne vojne potlačeni,
 pod nemško nadvlado. Osvobo-
 dila jih je zmaga zapadnih zavezni-
 kov. Participirajo na mirovnih pogod-
 bah. Njihov geografski položaj ni ni-
 kakor ugoden. Poljska se na zapadu
 naslanja na Nemčijo, na vzhodu je
 odprta v negotovo, razmajano Rusijo.
 Českoslovaška je stlačena med Nemce
 in Madžare. Jugoslavija leži na politi-
 čno nevarnem mestu, kjer se v dolgih
 stoletjih ni mogla razviti trdna in stal-
 na slovanska država. Prva opojenost

coske žrtve neizmerno presegajo angleške, ameriške, italijanske. Poldrugi milijon zdravih in trdnih Francozov je padlo kot žrtev boja proti oni velenemški megalomaniji, o kateri je govoril Viljem Hohenzollerer že pred vojno in med vojno, o zgodovinskem poslanstvu nemškega naroda v svetovni zgodovini. Najodličnejši reprezentanti nemške rase so hujskali množice »nur aushalten«, Nemčija je v času svojih zmag odkrito priznavala in utemeljevala svoj imperijalizem, čemu se ga sramuje sedaj po porazu? Danes se Nemci trudijo, da bi prepričali svet o svoji nedolžnosti glede izbruha svetovne vojne. To je gradidizmo prevara javnega mnenja. Računajo s pozabljivostjo in naglo dovetnostjo ljudskih mas. Ni je večje sugestije kakor je opravičevanje raznih Hindenburgov, Hohenzollercev in drugih.

med vojno. Kdo se danes ozira na ta preležani papir? In vendar je povsem jasno, da bi bil diktat nemških zmagovalcev neizprosno in krut. Nemčija danes trpi, o tem ni dvoma. Toda nekdo bi moral trpeti na posledicah vojne: samo fantasti so si lahko zamišljali l. 1918, mir brez aneksij, brez reparacij. Evropa je zagazila v vojno in tu ni drugega izhoda kot da premaganci in obsojenci vzamejo nase kazen. Če mora trpeti lopov, ki na gozdni cesti oropa in ubije popotnika, morajo trpeti tudi narodi, ki so pogazali mednarodno pravo, padli Franciji za hrbet in sleparili ljudske mase z goljufivimi gesli o osvojenju polovice Evrope.

še vedno trepetati za komaj obnovljene pokrajine ob Marni; še vedno mora skrivati s svojo materinsko roko nadaljnjih 1 milijon mož... Kje je tu drugo sredstvo kot sila proti sili, moč proti moči? Kje so vsaj moralne garancije, da bo Nemčija ostala na poprevratni poti? Tudi teh ni. Sedemdeset milijonski narod se ne pusti premagati in ponižati, pravijo Nemci odkrito in jasno. Francija ima v sosedstvu svoje meje — kako naj ohrani mirno kri?

Pa proč z obema gigantom? Proč s silo in mir naj zavlada. To so lepe besede, zelo lepe besede. Toda v realnem življenju je žal drugače, in klic vpjokčega se igublja v puščavi. Če me v gozdu napade razbojnik, mi ne pomagajo lepe evangeljske besede o ljubezni do bližnjega. Življenje je večni boj in danes še nimamo ničesar trdnega in zanesljivega, s čimer bi lahko nadomestili silo.

osvobojencev nas ne sme spraviti z
pravnotežja. Bolje je, če smo konzerva-
tivni v mednarodnem življenju kot pa
preveč napredni in vrtoglavi. Pred-
vsem nam je treba jasnosti in sigurno-
sti. Mi nismo poklicani, da dajemo že
sedaj svetu pravico in da razsojamo
spore gigantov. Opreznost je boljša ka-
kor prenenagljenost. Ne pozabimo na iz-
kušnje v preteklosti in se učimo od se-
danjosti. Danes še ne moremo in ne
smemo nasesti nemški propagandi in
njenim rafiniranim mrežam. To bi se
utegnilo maščevati kakor vsaka nepre-
mišljenost. Naši interesi kažejo geo-
grafsko, politično in kulturno v smer
proti Franciji, kateri bodimo dobri,
iskreni prijatelji, nikakor pa ne lakajii.
Francozi ne goje političnega imperija-
izma nasproti Slovanom; med njihovo
latinsko dušo in slovansko dušo je
mnogo sorodnih črt, ki jih negujemo na
obeh straneh. Predvsem pa iščimo last-
no, slovansko orientacijo v mednarod-
nem življenju.

no, zlasti iz narodnogospodarske stroke.
— Nov demokratski list »Jugoslavlja« je pričel izhajati v Bitolju.

— **Dražba lesa v Brezнем.** V ponedeljek 11. decembra 1922 ob 9. uri predpoldne je javna dražba 10 vagonov različnega lesa v Breznu poleg kolodvora pri I. G.

— Vojvodina za svoje invalide. Invalidski odsek v Novem Sadu je sklenil, da se z novim letom odvzame koncesije vsem privatnim lastnikom tobakarn ter se jih podeli invalidom. V to svrho je započel odsek te dni s popisovanjem onih invalidov, ki žele prevzeti prodajalno tobaka.

— **Zahteve vojvodinskih židov.** Židje iz Vojvodine so predložili ministrstvu ver prošnjó, v kateri prosijo, da bi ministristvo razveljavilo madžarski kongresni statut, po katerem so se doslej upravljale židovske cerkvene občine, ker žele, da ne ostane nikaka sled več, ki bi jih mogla spominjati na bivši madžarski režim.

— Nakup novosadske mestne bolni-
ce po državi. Te dni je bila podpisana
pogodba med novosadsko mestno upra-
vo in državo o prodaji tamkajšnje me-
stne bolnice. Država odkupuje bolnico
za 3 milijone dinarjev. Ta svota se mo-
ra izplačati v teku poldruega leta. Za
ta čas plača država pet odstotkov ob-
resti za neizplačano vsoto. Država bo
bolnico razširila in zgradila tudi pose-
ben oddelek za zdravljenje nalezljivih
bolezni.

— Kako postopajo z jugoslovenskimi vojaškimi novinci v Italiji. V Italiji se ne postopa z jugoslovenskimi vojaškimi novinci, kakor bi bilo pričakovati od države, ki se o vsaki priliki sklicuje na svojo dvatisočletno kulturo in neomejeno kavalirstvo. Slovenski poslanec dr. Wilfan je interpeliral v tej zadevi v italijanskem parlamentu ter med drugim izjavil: Sedaj, ko so naši fantje prvič nastopili službo v italijanski vojski, se ponavljajo dogodki, ki kažejo dovolj jasno, da vlada ne razume ali hoče razumeti našega položaja. Naši fantje so prisegli ter izpolnjujejo svojo dolžnost. Nikjer pa se niso obvezali, da morajo zatajiti svoj materin jezik, svoj narod in svojo pripadnost k drugemu plemenu, in nikdo jih k temu ne more siliti. Priporočam vladi, da ukrene potrebno, da se bo z našimi novinci postopalo, kakor z ostalimi, brez ozira na njihovo narodno pripadnost. Lahko bi navedel vojnemu ministru dovolj primerov, ki bi dokazali, da so v tem pogledu potrebni odločni koraki, da se prepreči nadaljno nasilno postopanje s slovenskimi vojaškimi novinci.

— Dve knjigi dobi zastoj, kdor kupi knjige Goriške Matice za 24 Din., tega denarja je vredna po svoji obsežnosti in opremi ena sama knjiga, drugi dve sta kot darovani. Sezite po Koledarju, knjigi Zlata sreča in Sirahovih bukvah.

— Hrvatje za galerijo lepih umetnosti v Ljubljani. Prva hrvaška štečionica v Zagrebu, največji denarni zavod Jugoslavije, je naklonila po pokraiskem namestniku g. Hribarju 500.000 K fondu za zgradbo poslopja galerije lepih umetnosti v Ljubljani.

— **Razpust društev.** Pokrajinska uprava za Slovenijo je razpustila sledeča društva, ki nimajo več pogojev za pravni obstoj in sicer: »Schützenclub« v Zidanem mostu, »Deutscher Verein« v Celju in »Ciljler Radfahrer-Verein« v Celju.

— Statistika Slovanov. Glasom naj-
novejših statističnih podatkov živi danes v 5 slovanskih državah 136 milijonov Slovanov. Rusija šteje 90 milijonov, Poljska 22 milijonov in 500.000, Jugoslavija 10 milijonov, Češkoslovaška 8 milijonov in 500.000, a Bolgarska milijone in 500.000 slovanskega prebivalstva. V nemških državah živita 2 milijona in v romanskih tudi 2 milijona Slovanov. Rusov živi v Rusiji 90 milijonov, v Poljski 6 in pol milijona ter v Češkoslovaški do pol milijona. Poljakov živi v Poljski 15 milijonov, v Rusiji pol milijona ter v Češkoslovaški 100.000. V neslovanskih državah živi milijon 700.000 Rusov, v glavnem v Besarabiji ter v baltiških državah; 1 milijon in pol Poljakov v Nemčiji, krog 900.000 Jugoslovenov v Italiji, Avstriji in Romuniji; 700.000 Bolgarov v Romuniji in v Grčiji; krog pol milijona Čehoslovakov v Avstriji, Madžar-

ski in Nemčiji, pa tudi Jugoslovenov živi v Nemčiji, preko 100.000. Tako živi v neslovanskih državah Rusov 2%, Poljakov 9%, Jugoslovenov 8%, Bolgarov 18% ter Čehoslovakov 3%. Vseh prebivalcev peterih slovanskih držav je skupno 163 milijonov in 500.000. Površina slovanskih držav meri 5 milijonov ter 375.000 km², ali 55% celokupne evropske površine. Nemcev živi v tujih državah 12 milijonov, a Romanov samo 0,4%. Vseh Rusov skupaj na vsem svetu je 114 milijonov, Poljakov 24 mil., Jugoslovanov, 12 mil. Bolgarov pa 4 milijone. Vseh Slovanov skupaj na vsem svetu je okrog 180 milijonov. To je gotovo impozantno število, toda bilo bi še bolj impozantno, če bi bili — sločni!

— Poljsko-jugoslovenska družba se je ustanovila v Zagrebu. Danes 9. t. m. je ustanovni občni zbor.

— Etna in Stromboli — zopet sipata lavo. Že pred nekoliko meseči sta oba ognjenika zopet začela delovati, vendar brez škode in sta kmalu ponehala. Sedaj pa zopet poročajo iz Sicilije, da sta ponovno pričela sipati pepel in lavo; vrše se neprestani potresi in čuje se strašno podzemsko bobnenje. Obžalovati je že več človeških žrtev.

— Pasteurjeva stoletnica. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se stoletnica rojstva velikega učenjaka, začetnika bakteriologije Louisa Pasteurja, ki bo dne 20. januarja, proslavi v vseh naših šolah s predavanjem o Pasteurju.

— Sedež s. Sinoda in velikega duhovnega sodišča pravoslavne cerkve je premeščen iz Sremskih Karlovcev v Beograd.

— Življenje v Kijevu. »Kurier Lwow-
ski« piše o današnjem življenju v ru-
sko-ukrajinskem Kijevu: Kijev se po-
lagoma probuja. Vse kavarne in re-
stavracije so zopet odprte, Slaščičarne
so kar obložene s slaščicami. Trgovine
s sadjem so polne melon, grozdja, ja-
bolk itd. V gostilnah veljajo sledeče
cene: beefsteak 1.500.000 rubljev, peče-
na divjačina na 5 milijona rubljev, sko-
delica kave 2 milijona rubljev itd. —
Obleka stane: plašč — 1 milijardo rub-
ljev, par gumijevih čevljev — 70 mili-
jonov, par navadnih čevljev 25 mil r.
ženski čevlji 150 milijonov. Izvoščelci
od kolodvora v centrum mesta stane 5
milijonov rubljev. Zraven tega bogat-
stva pa vlada strašna beda. Mimo bo-
gato obloženih trgovin se plazijo bedni
in sestradani revčki, katerih je pod
diktauro »proletarijata« za milijone in
milijone več nego bogatih. Med temi
senkami »iz dna življenja« jih je mno-
go, ki po svojem znanju in moralni vi-
šini segajo visoko nad sovjetske veriž-
niške milijonarje, ki jih pa imajo komaj
kak rubelj v žepu

— Imenik bodočih kardinalov. »Corriere d'Italia« prinaša v eni svojih zadnjih številkih imena imena onih prelatov, ki bodo imenovani v novem konzistoriju za kardinale. V Rimu se smatra, da je ta seznam točen. V njem se nahajajo sledeča imena: Msgr. Locatelli, libbonski nuncij; msgr. Bonzano, apostolski delegat v Združenih državah; msgr. Casanova, nadškof v Toledo; msgr. Tosi, nadškof v Milanu; msgr. Reigy Tenebet, nadškof v Orleansu; msgr. Mori, tajnik kongregacije koncilija ter jezuit, oče Ehrle, profesor biblijskega inštituta in bivši prefekt vatikanske knjižnice. Novi kardinali bodo po ogromni večini zopet Italijani; Slovana med njimi ni nobenega.

— Senzacionalne izkopine. V bližini starodavne Tebe, kjer se tekom zadnjih 16 let sistematično vrši izkopavanje, so odkrili pod grobiščem kralja Ramsesa VI. novo kraljevo grobišče. Pri odpiranju tega grobišča se je nudil, kakor se poroča, prisotnim naravnost bajni prizor. Vse grobišče je okrašeno z zlatom, dragulji in slonovo kostjo. V njem je neštevilno posod za pepel, ki so naravnost umetniško dovršene. V sredini je postavljen kraljevski prestol, pravo umetniško delo, posuto z zlatom, dragulji in raznimi kipci. Za prvim prostorom se nahaja drugi prostor, v katerem so razvrščene zlate rakve, skrinje in posode iz alabastra. V skrinjah so našli več pisem, pisanih na papirusu, iz katerih se bo dalo agotovati, v katero dobo spada grobišče in kdo je bil tam pokopan. Sodi se, da je to grob kralja Tutankhamona, ki je vladal od leta 1363 do 1350 pred Kristu.

Dnevna kronika.

— Kralj in kraljica na potovanju. Oni se reši sedanja vladna kriza, odpotuje kralj Aleksander v Sarajevo, kamor je že odpotovala kraljica Marija s svojo materjo. Odtam odpotuje cela kraljeva rodbina v Dubrovnik.

— Čujmo, čujmo! Dr. Korošec je po ljubljanskih volitvah podal dopisniku "Hrv. lista" neke izjave, v katerih stoji med drugim: »Komunistična stranka nastopi v Ljubljani s pozitivnim delom

n je velik dobiček za državo... Bolj
itivno delo v državi nego jih preganja-
državniški je dovesti komuniste v po-
i z izjemnimi zakoni...« Glejte, glej-
e, kako danes govori isti dr. Korošec,
ki je kot minister dal kupe delavstva
postreljati na Zaloški cesti v Ljublja-
ni. Hinavec!

— »Narodni list« bo od tega tedna naprej izhajal kot četrtkova številka »Tabora« na 8 straneh z bogato vsebi-

som. Inkopine se za zgodovinarje izredno važnosti.

— **Fašistovske čete se spremene v sportne skupine.** V eni zadnjih številčk tržaškega fašistovskega dnevnika »Il Popolo di Trieste« je objavil general Luigi Capello članek v katerem pravi, da se sedanje fašistovske čete ne smejo razpustiti, čeprav je glavni smoter fašizma v Italiji že dosežen, ampak da morajo obstojati še nadalje, samo da se morajo spremeniti glavno v športna združenja. Goje naj v prvi vrsti sport, a skrbje poleg širjenja in pospeševanja telesne tudi duševno kulturo, delujejo naj na prosvetnem prepovedu naroda. Kljub temu pa morajo biti pripravljene tudi še v bodoče na trenutke, ko bi jih domovina zopet potrebovala, da se postavijo v njeno obrambo.

— **Izgon tujih verižnikov iz Madžarske.** Madžarsko notranje ministrstvo je izdalo naredbo, da se mora izgnati iz države vse inozemske verižnike in špekulante.

— **Mlada Robinsona.** Dva tržaška šolarčka, Karl Mahnič in njegov prijatelj Ivan Tarabocchia sta po čitanju zgodbe o Robinsonu postala tako navdušena za avanture, da sta te dni v Canale grande v Trstu vkradla nek čoln ter se odpeljala ven na odprto morje, do poiščeta kak tak Robinsonov otok. Veslala sta ves večer in celo noč in nista počivala, čeprav sta bila vsa trudna, lačna in zaspana. Iskala sta Robinsonov otok — toda zaman, nista ga našla. Tako ju je naslednjega dne zjutraj našla v bližini Gradeža neka ladja, ki ju je vzela na krov ter ju pripeljala zopet nazaj v Trst, kjer so ju starši že objokovali, misleč, da se jima je prigodila kaka nesreča.

— **Kako se je izvršila justifikacija grških ministrov.** Dopisnik »Timesa« je poslal svojemu listu iz Aten podrobnosti o usodi obtoženih ministrov, njihovi obsodbi na smrt in usmrtnitvi sami. V ponedeljek krog polnoči je bilo dokončano čitanje obtožnice in obrambni govori. Sodišče se je na to umaknilo. Obtožence so odvedli nazaj v zapore, a okoli parlamenta so zasedle vojaške patrulje. Sodišče se je posvetovalo do 6. ure zjutraj. Dve uri pozneje je Plastiras potrdil smrtno obsodbo ter podpisal akt o izvršitvi. Na to so prečitali ministrom obsodbo. Bolanega Gunarisa so pripeljali v zapor iz klinike. Generala Hadjanestija so med tem degradirali. Ob 10. uri so dovolili obsojencem, da se poslednjič pogovorijo s svojimi sorodniki in družinami ter se od njih poslovijo. Ob 11. uri so prepeljali ministre na voze v Goudi pri Atenah, kjer so bili postreljeni. Mrtva trupla so na to prepeljali na pokopališče, kjer so jih ob navzočnosti sorodnikov pokopali.

— **Jugoslovenci pod Grčijo.** Beogradska »Demokratia« je prinesla v sobotni številki zanimiv članek o razmerju med Jugoslavijo in Grčijo, v katerem naglašajo, da živi onkraj jugoslovenske meje vse do zidov Soluna kakih 400.000 jugoslovenskih soplemenjakov, ki so že takoj po »osvobojeju« 1. 1912. čutili zelo težak pritisk svojih osvoboditeljev. Njihove narodne cerkve in šole so bile zaprte ter zamenjane z grškimi. Sedaj pa naseljuje atenska vlada begunce iz Male Azije ravno v te kraje, da bi temlažje raznarodila ta slovanški živeli. To dela Grčija istočasno, ko prosijo za jugoslovensko podporo in zagotavlja Jugoslaviji svoje zvesto prijateljstvo. List naglašajo, da je treba postaviti politiko napram Grčiji na podlago: do ut des!

— **Francoska odlikovanja za italijansko vojsko.** Pri razpravi o izrednem proračunu za vojsko, je francoska parlamentarna komisija za finance odobrila postavko 235.000 frankov za kovanje in razdelitev vojnih svetinj doleženih za italijanske čete, ki so se borile na francoski fronti.

— **Madžarski listi v naši državi.** V naši državi, pred vsem v Vojvodini izhaja več madžarskih dnevnikov in sicer izhaja v Subotici: »Bácsmegeyi Naplo«, »Délnécska« in »Hírlap«, v Novem Sadu pa izhajata »Bácskai Naplo« in »Vajdaság«. Najstarejši teh dnevnikov je »Bácskai Naplo«, ki izhaja že 20 let, najmlajši pa je »Vajdaság«, ki izhaja komaj drugo leto. V Apatinu izhaja še madžarski tednik

»Duma-Tisza«, v Subotici pa sportni tednik »Jugoslav Sportélet«.

— **Ameriški kapital za Madžarsko.** V soboto so prispeli v Budimpešto vsi konzuli ameriških Združenih držav v Srednji Evropi. 16 po številu, ter pričeli pogajanja z vodilnimi madžarskimi gospodarskimi krogi glede dvigovanja madžarskega narodnega gospodarstva, osobito madžarske industrije, trgovine in prometa. Konzuli bodo o uspehih teh pogajanj obvestili svojo vlado in ameriški velekapital, ki je pripravljen na večje investicije na Madžarskem.

— **Podraženje kruha v Franciji.** Iz Pariza poročajo, da je prefekt departementa Seine izdal naredbo, da se s početkom tega meseca sme prodajati kruh kg po 1.10 franka. V Franciji odrejujejo prefekti od časa do časa cene posameznim živilom.

— **Francesco Nitti, dobil Noblovo nagrado za mir.** Kakor poroča inozemsko časopisje, je bila letošnja Noblova nagrada za mir podeljena bivšemu italijanskemu ministrskemu predsedniku Nittiju. Nitti je prišel do tega visokega priznanja največ vsled svojega znane pacifiističnega dela »Evropa brez miru«, ki je izšlo nedavno tudi v hrvaškem prevodu. Zanimivo je, da današnja Italija Nittija ne ceni, ampak ga naravnost prezira in obklada z očitani narodnega izdajstva.

— **Velika tatvina švicarskih frankov.** Neka ženevska banka je obvestila našo Narodno banko, da ji je pred pol drugim mesecem poslala v priporočnem pismu 60.000 švic. frankov ter je prosila za potrdilo sprejema. Ker pa Narodna banka tega denarja ni sprejela, je o tem obvestila ženevsko banko ter uvedla preiskavo pri beograjski centralni pošti. Beograjska pošta izjavlja, da tega pisma ni sprejela, ker sploh ni prispelo v Beograd. Radi tega je uvedena preiskava v Beogradu in Zenevi.

— **Avstrijski nadvojvoda — tihotapec.** Dunajski »Abend« poroča, da je Friedrich Habsburg pred par tedni iztihotapil iz Dunaja v Budimpešto več milijard kron. Dne 24. novembra je bilo prepeljanih v Budimpešto v nekem avtomobilu 80 vreč blaga, med katerimi se je nahajalo veliko srebrnega in zlatega denarja. Največ tega srebrnega in zlatega denarja ter srebrnine in zlatine sploh se je nahajalo v blagajnah Wiener Bankvereina. Teža cele pošiljke je znašala preko 3000 kg. — Omenjeni list pravi, da se je iztihotapljenje teh vrednot izvršilo z vednostjo in pod zaščito oblasti, čeprav bi se do končne odločitve o vprašanju bive imovine Habsburžanov to ne smelo zgoditi. Dasi ravno znaša vrednost izvoženega denarja več sto milijard, je Friedrich Habsburg plačal davka in carine le v iznosu krog 100 milijonov aK.

— **Razmejitve med Rusijo in Poljsko.** Iz Varšave poročajo, da je razmejitvena komisija za določitev meje med Rusijo in Poljsko dokončala svoje delo. Meja med Rusijo in Poljsko meri 1.412 km.

— **Petrograjsko pristanišče bo, kakor poročajo iz Petrograda, celo zimo odprto.** V to svrhu so osnovane tri eskadre ledolodcev, ki bodo trgovske ladje pričakovale na odprtem morju ter jim nato delale pot v pristanišče, razdirajoč pred sabo led.

— **Konferenca Rdečega križa v Varšavi.** Liga društva rdečega križa namerava sklicati v Varšavo posebno konferenco, ki se bo bavila z delom v vzhodni Evropi. Na konferenci bodo zastopane Rusija, Poljska, Jugoslavija, Bolgarija, Češkoslovaška in Madžarska.

— **Razmejitve v Prekmurju.** V začetku januarja prih. l. se sestanejo delegacije za razmejitve med našo državo in Madžarsko. Na tem sestanku se bo razpravljalo o odloku konference veleposlanikov, ki določa, da ostane v Prekmurju meja, določena v trianonski mirovni pogodbi. Definitivna razmejitev je odvisna od tega, kako bo razmejitvena komisija tolmačila ta odlok.

— **Predaja železnih vrat.** Mednarodna podonavska komisija bo te dni predala železna vrata rumunskim in jugoslovenskim oblastem, ki bodo nadaljevale že započeta dela.

— **Smrtna kosa.** Pri sv. Barbari v Slov. Goricah je 8. t. m. umrl na smrtni bolezni trgovec in posestnik g. Josip Kranjc. Zaprtil je ženo in malo hčerko. Bil je zavezan narodni delavec, svoje dni izvršujoč član Sokola v Ljubljani, zvest podpornik raznih narodnih društev. Imel je za vse potrebe prebije in darežljive roke, posebno za revne šolarje. Bil je tudi šolski ogleda pri sv. Barbari. Pogreb v nedeljo ob 10. uri. Blag spomin vrlenu možu!

— **Čuden prijatelj narave** je nek Martin L. v Limbušu. Orožniška patrulja ga je dne 7. t. m. v precej zgodnjih urah zasačila v gozdu, ki je last šentpavelskega samostana, ko je z dvema tovarišema podiral hrast. Pri nadaljini preiskavi se je ugotovilo, da je možakar na ta način »nacepil« za krog 5000 K drv, s katerimi se je hotel oskrbeti za zimo. Z zadevo se sedaj peča drž. pravdnistvo.

— **Vlom v Pekrah.** V noči od 6. na 7. decembra so doslej neznani storileci vlomili pri posestniku Kreuchu v Pekrah ter odnesli krog 2000 K denarja in razno blago. Sumi se, da so vlom izvršili tihotapeci, ki so v tamošnji okolici prodajali saharin ter drugo dno brez sledu izginili.

— **Pomoč praške vlade podkarpatski Rusiji.** Kakor poročajo češki listi, je vladina akcija za podporo bodnemu prebivalstvu v podkarpatski Rusiji pokazala doslej sledeče rezultate: V cellem se je razdelilo med ubožno prebivalstvo 450 kvintalov žita, in sicer za štiri okrožja ushorodske županije, 650 kvintalov za štiri okraje marmaroške ter 900 kvintalov za sedem okrajev mukačevske županije. Žito je delilo predstavništvo občin v prisotnosti komisije treh članov, izbranih izmed prebivalstva prizadetih krajev.

— **Bivši suftan je sprejel vabilo** kralja Huseina in bo prihodnje dni odpotoval iz Malte v Meko.

— **Ameriški militarizem.** Ameriške Združene države veljajo kot najbolj pacifiistične in često se govori o ameriških akcijah za razorožitev itd. Vse to pa seveda le na zunaj. V resnici se ravno v Združenih državah zadnje čase vodno bolj množe iznajdbe najstrašnejših vojnih sredstev. Toda ne samo to, v seji washingtonskega senata prošlo soboto je državni tajnik za vojaške zadeve izjavil, da stalna vojska 125 tisoč mož in 12 tisoč častnikov ne zadoštuje več za državno obrambo, ampak jo je treba zvišati na najmanj 200.000 mož in 15 častnikov. Obenem je tudi predlagal naj bi Združene države zgradile nemudoma izdatno zračno brodogradilno kakovost za zastajajo za drugimi državami. Tako izgleda v praksi ameriška razorožitev. Kaj poročajo k temu naši razorožitveni kričarji?

Koroške vesti.

Prevalje. (Za obmejno mladino.) V proslavo narodnega praznika je tukajšnja nar. omladina po g. St. Arktu, drž. veterinarju, darovala naši šoli sliko »Ujedinjenje«, zrelejšim učencem pa slike kraljeve dvojice in večje številce mladinskih spisov patriotične vsebine. — Na Miklavževu pa je bilo 85 otrok obdarovanih z oblačilnim blagom ter z obutvijo. Zasluga, da se je moglo tako lepo število revnih otrok obdariti, gre v prvi vrsti gg. Lahovnikovi in Kaffou-ovi in pomočnicam, ki se niso strašile nobenega truda; nadalje je pohvalno omeniti tvrdko Zibert v Ljubljani (Prešernova ulica), ki je z znatnim popustom omogočila nakup večje števila obutve ter končno tudi posestnike (gg. Lahovnik, Kordež, Kralj, Vezjak), ki so v te namen darovali sadja. — Vsem imenovanim, ki so se izkazali s tako lepimi prispevki, se šolsko vodstvo v imenu obdarovancev iskreno zahvaljuje. Naj bi našel ta lep zgled že z ozirom na dejstvo, da gre za obmejno šolo, mnogo naslednikov! — Šolsko vodstvo Prevalje, 5. dec. 1922.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/10.—1/11. ure in ob četrkih od 1/19.—1/20. ure

Celjske vesti.

Smrtna kosa. Dne 3. decembra je umrl v celjski javni bolnici g. Pavel Šega, prokurist Nabavne zadruge v Celju in bivši ravnatelj »Vinarije« v Ptuj. Postal je žrtev zavrtna pljučnice. Bil je dobro znan zlasti v graških slovenskih krogih. Ob preobratu je bil član jugoslovenskega zastopništva v Gradcu in je kot tak vestno opravljal svojo službo. Zaprta žena z osemletno hčerko. — Istega dne je umrla v Celju g. Frančiška Perhot, senogra kamnoseškega mojstra kamnoseške družbe N. v m. p.

Težka telesna poškodba. Pred celjskim okrožnim sodiščem se je zagovarjalo dne 5. t. m. šest kmečkih fantov iz Frankolovega, ker so v prejemni smrtno ranili na glavi nekega Bobeka, ne da bi se moglo ugotoviti, kdo mu je prizadial smrtonosno rano. Razprava se je že enkrat preložila, ker je manjkala glavna priča, ki je pa med tem časom pobegnila kot vojaški dezertir v Nemško Avstrijo. Sodišče je obsodilo Adamiča na 2 leti, Ravna na 8 mesecev, Vriska na 5 mesecev, Cirila Krofliča na 7 mesecev in Karla Krofliča na 4 mesece težke ječe. Drat Franc Kroflič je bil oproščen.

Češkoslovaški komorni večer v Celju. V sredo, dne 13. t. m. priredijo Zilkevi v celjskem hotelu Union komorni večer, za katerega vlada veliko zanimanje. Program je nov. Predprodaja vstopnic v trafikih Kovač.

Klerikalna Gospodarska zveza v Celju je prodajala kristalni sladkor kilogram po 70 K, dasi je uradno ugotovljena kot dopustna cena 67 K. Celjska policija ji je radi tega zaplenila dne 7. t. m. en vagon kristalnega sladkorja.

Tatvina na celjskem Andrejtem sejmu. Kakor smo že poročali, je celjska policija postavila na varno novarnega žeparja, ki se izdaja za Fr. Vidmana. Nadaljne poizvedbe v Rogatcu so privedle do aretacije mešetarja Štef. Denkoviča iz Osjeka, ki se zadržuje že okoli dve leti v Rogatcu. Pri njem in njegovi ženi se je našlo mnogo sumljivih blaga. Tudi se je dognala zveza z aretiranim, ki je brezdvomno potrdil vse na Vidmana se glasne dokumente.

Božičnica obmejni deci.

Božič — dan veselja starih in mladih, se bliža. Vse se pripravlja, da čim lepše praznuje ta dan. Marsikatera šola v zaledju bo s pomočjo svojih mecenov priredila Božičnico z obdarovanjem ubožčkov. Zlastno so pa razmere naših hribovskih šolah ob severni državni meji, kjer ni prijateljev in mecenov, ki bi priredili deci tako slavnost z obdarovanjem. Najskrajnejša slovenska obmejna šola je pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu 907 m visoko v hriboh, tik državne granice. Trirazrednica z 160 učenci komaj živi. Ker ni prispevkov in ne učnih pripomočkov, otroci (80% ubožnih kočarjev) nimajo niti obutve, niti obleke za šolo. Sosedna, komaj 100 korakov oddaljena avstrijska šola, pa je z vsem dobro založena.

»Schulvereine« skrbijo za to svojo postojanko kar najbolj, ob letošnjem božiču priredi 35 učencem te šole (Slovincem!) obdarovanje z oblačili in šolskimi potrebščinami. Ker je ta akcija očividno naperjena proti nam, je naša sveta dolžnost, da delovanje »Schulvereine« paraliziramo! V nedeljo 17. decembra nameravamo prirediti »Obmejno božično slavnost« z obdaritvijo vseh naših šolarjev. Ker pa sami ne premoremo ničesar, se tem potom obračamo na vse prijatelje obmejne šolstva z vpludno prošnjo za pomoč! Usmilite se revne obmejne dece, katero čaka naloga, da kot zavedni Jugoslovenci čuvajo našo državno mejo. V zavesti, da jih podpira širša javnost v zaledju, bodo z veseljem vršili svojo nalogo kot zvesti Jugoslovenci. — Dobrodošel je vsak najmanjši dar v denarju, obleki, obutvi ali šol. potrebščinah. Darove za »Obmejno Božičnico« pri Sv. Duhu iz prijaznosti sprejema in priobčuje uredništvo »Tabora«. — Šolsko vodstvo Sv. Duh na Ostrem vrhu, p. Selnica ob Dravi.

—□—

Mariborske vesti.

Maribor, 9. decembra 1922.

m Smrtina kosa. V tukajšnji javni bolnici je 6. t. m. umrl g. Anton Zorn, finančni nadzornik v pok., vrl Jugoslovan. Blag mu spomin!

m Narodno gledališče v Mariboru. Danes v nedeljo dne 10. decembra 1922. gostujeta v Narodnem gledališču gg. tenorist Knittl in basist Flögel člena Zagrebškega Narodnega gledališča. Repertoar je torej sledeči: Sobota, 9. dec.: Jaluševčani ab B. 10. dec. p. o. p. o. d. n. e. Namišljeni bolnik. Izven. Znižane cene. Zvečer: Hoffmannove pripovedke. Gostujeta tenorist Knittl in basist Flögel.

m Koncert Zikovec minuli četrtek je v vsakem oziru dobro uspel. Mala Götzova dvorana je bila, — izvzemši par verzeli v prvih vrstah — za boljše kroge — do zadnjega kotička nabito polna. Umetniki so za svoja izvajanja, ki so bila vseskozi na Zikovec lastni in umetniški višini, želi obilno aplavza in priznanja. Občinstvo se po končanem koncertnem programu kar ni hotelo raziti, temveč z burnim ploskanjem prisililo umetnike, da so dodali še en komad. Umetniki so se Mariborčanom tako priljubili, da bi bilo le želeli, da bi nas pogosteje obiskali in nam nudili še mnogo tako lepih uric, kakor smo jih preživeli minulo sredo.

m Pomorsko predavanje v Ljudski univerzi. V ponedeljek dne 11. decembra t. l. priredi naš znani pomorski publicist g. Rudolf Crnić, poročnik trgovinske mornarice, svoje drugo letošnje pomorsko predavanje z naslovom »Jugoslaveni kao kulturni faktor u kolu pomorskih naroda«. V tem predavanju bo naš izborni poznavatelj pomorstva opisal vse važne faze, skozi katere je hodil naš narod, dokler ni dosegel današnje popolne emancipacije na morju, ki ga vodi v stik z drugimi kulturnimi, velikimi in malimi pomorskimi narodi. Naše someščane opozarjamo še prav posebno na to zanimivo predavanje, ki bo velike važnosti za nas Slovence, ki smo pod pritiskom razmer trenutno odsunjeni od našega morja. Predavanje g. Crnića bo nam pokazalo vso važnost tega problema, pa upamo, da se ga udeležijo najširši sloji tukajšnjega prebivalstva, zlasti pa domača inteligenca.

m Od pošte. Kontrolor Kazimir Beltram je premeščen od pošte Maribor 2 k pošti Maribor 1, kontrolor Franjo Klavšek od pošte Maribor 1 k pošti Maribor 2, poštarica Marija Porenta od pošte Maribor 1 k pošti Maribor 2, enako poštarica Roza Meglič in Ana Zorec, začasna poštarica Ana Rhat od pošte Maribor 1 k pošti Subotica 1, sluga Al. Vogrinec od pošte Gor. Radgona k pošti Maribor 1; službi se je odpovedala poštarica Marija Volavšek pri pošti Maribor 1.

m Važno za vse delodajalce. Trgovski gremij nam piše: Pod tem naslovom objavlja Državna borza dela v Mariboru v »Taboru« z dne 30. nov. t. l. uradno, da mora vsak delodajalec v zmislu § 102 zakona o zaščiti delavcev, objavljenem v Uradnem listu št. 74 ex 1922 iskati med drugim tudi nameščenca t. j. pomočnike in uradnike izključno le po državni borzi dela, ne pa, da oddaja prosta mesta kar sam pod roko. K tej zahtevi opozarja trgovski gremij svoje člane, da zakon ne sega tako daleč, temveč predpisuje § 102 gori citiranega zakona, da imajo vsa državna in samoupravna oblastva ter koncesionirana podjetja nabavljati svoje delavne moči predvsem po borzi dela. Vsled tega ima Trgovski gremij prej kot slej pravico posredovanja za službe med svojimi člani in nastavljenici, kot je predpisano v gremijskih pravilih. Pač pa mora vsak delodajalec, ako odpusti več kot 5 delavcev na enkrat, še tisti dan prijaviti to državni borzi dela. Toliko v pojasnilo.

m Prekoračenje državne meje. Kljub ponovnemu opozarjanju občinstva se še vedno dogajajo številni slučajji prekoračenja državne meje brez potrebne dovoljenja. Tukajšnje oblasti sprejemajo dnevno prijave in izrekaajo obšutne kazni. Obmejni promet je že urejen in imajo prebivalci obmejnega pasu itak pod gotovimi pogoji prost prehod državne meje. Vsi drugi pa morajo

brez izjeme imeti potrebno dovoljenje. Kontrola se bo v tem oziru še bolj pookostila in bo vsakdo, ki se ga zasači pri prekoračenju državne meje brez tozadevnega dovoljenja, najstrožje kaznovan.

m Prostovoljno gasilno društvo v Mariboru priredi dne 8. januarja v Götzovi dvorani veselico, v korist društva. Društva se naprošajo, da se ozirajo na ta dan.

m Elitni ples. Oficijski kor garnizona Maribor priredi v nedeljo dne 17. t. m. v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra v Götzovi dvorani elitni ples. Početek ob 21. uri. Vstop samo z vabilom dovoljen, brez vstopnine. Vabila se razpošljejo pravčasno. Odbor oficirskog doma.

m Plenarna odborova seja MGA. V ponedeljek dne 11. t. m. ob 20. uri se vrši v pisarni Mar-Stan plenarna odborova seja Mariborske Gradbene akcije, h kateri so vabljeni gosti in katere se udeležijo tudi odbori dosedaj konstituiranih odsekov. Dnevni red: 1. Pozdrav gostov, 2. čitanje zapisnika zadnje odborove seje, 3. poročilo predsedstva, 4. Stan-MGA, 6. ureditve poslovnik med odborom in odseki; 7. poročilo in nasveti načelnikov oziroma odborov odsekov, 8. vprašanje lokala, 9. slučajnosti. Seja je obvezna za vse gg. odbornike brez posebnega vabila.

m »Japonska noč« umetniškega kluba »Grohar«. Kakor doznavamo, se širi po našem mestu o »Japonski noči« umetniškega kluba »Grohar«, ki se vrši dne 20. januarja prihodnjega leta v Götzovih prostorih in ki bo najsijajnejša prireditev in nekaj čisto novega ne le za Maribor, ampak tudi za našo državo sploh, zlobne govorce, da bodo morale dame, ki se je bodo hotele vdeležiti, biti oblečene v japonske kostume, kar pa seveda ni res. Vprašanje toalet bo popolnoma prepuščeno vsakemu posamezniku; prireditelji bi le želeli, da bi se posetniki po možnosti opravičili čimbolj poletno, oziroma pomladansko, ker bo vsa »Japonska noč« prirejena bolj v stilu japonske narodne proslave praznika »cvečohi« črešenja. Da se prepreči eventualno prenapolnjevanje prostorov, bo poset dovoljen le z vabilom. Vabila se bo deloma razposlalo, deloma pa bodo na razpolago pri predprodaji vstopnic, kjer se jih bo lahko dobilo obenem z vstopnicami. Kakor se nam poroča običajno to eksozotično prireditev tudi visoki krogi iz Ljubljane in iz Zagreba, številni slovenski in hrvaški umetniki, kakor tudi gostje z dežele.

m Trgovski ples priredi trgovski gremij dne 13. prosinca 1923 v Götzovi dvorani.

m Venček kolesarskega društva »Edelweiss 1900«. Kakor že objavljeno, priredi omenjeno društvo dne 10. januarja v Götzovi dvorani velik plesni venček. Priprave so v polnem teku, tako da se lahko računa s polnim uspehom. Vabila se bodo v kratkem razposlala.

m Premog za neimovite sloje v Mariboru. Mestni magistrat obvešča, da se je rok za prijavo zaželenje količine premoga podaljšal do vključno 14. t. m. Prijave se sprejemajo v mestnem knjigovodstvu, soba št. 4. Stranke so obvezane vzeti 50% velenjskega premoga od zaželenje količine. Da se večstranskemu vprašanju zamore ugoditi, se opozarja, da imajo tudi vdove državnih uradnikov in drugih nameščenecv, nadalje vpokojenci, delavci in drugi manj premožni sloji pravico za nabavo tega premoga.

m Ekspoziva v mestnem področju. V časopisju so se zadnje dni zopet pojavile vesti, da se nahajajo v mestnem področju skladišča eksploziv, posebno pa vojaške municije v Einspielarjevi ulici. Z merodajne strani smo sprejeli pojasnilo, da se je dotična municija že pred tedni odpremila na varno mesto iz mestnega področja. Vse drugo razstrelivo pa, ki prihaja od zunaj, bodisi za vojaštvo, bodisi za privatna podjetja, kakor rudnike itd., ostane na posebnem tiru na tezenskem kolodvoru, kjer se takoj ocarini in odpremi na določeni kraj. V mestu samem se je izvršil pregled in se ni našlo nobenega slučaja, ki bi nasprotoval obstoječim predpisom. Če pa je komar znan kak tak slučaj, je pač v interesu javnosti, da ga nemudoma prijavi oblastem.

m Koncert Mariborske vojne muzike na Trgu Svobode dne 10. XII. t. l. ob 11. do 12. ure predpoldne z sledečim sporedom: 1. Majer: »Vrbaske divizije« Marš. 2. Zdražil: »Dvoboj« Ouvertura. 3. Dvořák: »Humoreska« Ouvertura. 4. Maicen: »Slovanski svet« Potpourri. 5. Smetana: »Fantazija iz opere: »Prodana nevesta«. 6. Parma: »Mladi vojak« Marš.

m Za Jugoslovensko Matico je nabral gostilničar v Prešernovi kleti v družbi g. ministra Pučja K 433! Nadalje so darovali gg. Koljnik, Zinkovič in Vene po 10 Din., g. Cunta 5 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Posnemajte!

m Seja občinskega sveta mariborskega, se vrši v petek, dne 15. dec. 1922, ob 19. uri v mestni posvetovalnici z običajnim dnevnim redom. Podrobnosti dnevnega reda se naznanijo gg. obč. svetovalcem pozneje.

m Opozarjamo na današnji inserat tvrdo A. Traun, trgovine s čevlji, Grajski trg št. 1, kjer se dobi vsakovrstne čevlje v najelegantnejši obliki po najnižjih dnevni cenah.

m Velika kavarna. Ela Kastelic, 10letna umetnica na gosli svira v Klubu baru vsak dan ob 22. uri zvečer. Svira kompozicije od Beethovena, Dile, Händela in Bacha, itd.

m Kavarna v mestnem parku. Vsak dan koncert od 20. do 23½ ure. Cene se pri koncertu ne zvišajo. 2431

Kultura in umetnost

x »Prodana nevesta« v New Yorku. Kakor poroča »Prager Presse« bodo te dni vprizorili v New Yorku slavno Smetanovo opero »Prodana nevesta«. Opero bodo peli v češkem izvirniku. To bo menda prva vprizoritev »Prodane neveste« v Ameriki. Nedavno so »Prodano nevesto« uprizorili prvič tudi v Bukarešti, kjer je doživela velikanski uspeh.

x Petinosemdeseta obletnica rojstva komponista Foersterja. Dne 30. nov. je ljubljansko Narodno gledališče proslavilo 85. obletnico rojstva našega slovenskega skladatelja Foersterja z vprizoritvijo njegove opere »Gorenjski slavček«. Ta opera je bila menda prva slovenska opera. Opera, katero je dirigiral novi dirigent prof. Jeraj je, kakor poročajo ljubljanski listi, uspela jako dobro. Razen tega, da nam je podarilo prvo slovensko opero, si je pridobil Foerster velikih zaslug tudi kot reformator slovenske cerkvene glasbe ter kot glasbeni učitelj, ki je deloval v tem svojstvu med našim narodom nad 40 let.

x Ruska opera v Španiji in v Avstriji. »Ruk« poroča: V Barceloni se je dne 16. novembra pričelo gostovanje ruske opere pod vodstvom g. A. Kussevickega, ki je umetniški ravnatelj te družbe. Vprizorjajo »Borisa Godunova«, »Kneza Igorja« in »Pikovo damo«. Iz Barcelone se podaja v Lizabono, kjer se prično predstave v prvi polovici februarja. G. A. Kussevickij odpotuje po lizabonskem gostovanju v Anglijo, kjer bo dirigiral več velikih ruskih koncertov v Londonu, Edinbourghu, Liverpoolu itd. V marcu gostuje njegova družba v pariški veliki operi, kjer vprizori »Borisa Godunova« in par drugih ruskih oper.

x Knjige Goriške Matice. Ko so Italijani zasedli primorske pokrajine, so bili primorski Slovenci odrezani od vseh kulturnih dobrin in vrednot, ki jih imajo in uživajo ostali Slovenci, posebno pa se je to poznalo pri knjigi, ki radi raznih šikan in odročnosti ni mogla priti čez mejo v isti meri, da bi zadostila našemu ljudstvu. Posebno pa je bilo treba knjige za širša ljudstvo, naše Mohorjeve družbe. In res je stopila pri nas na njeno mesto Goriška Matica, ki je izdala prvo leto Koledar, drugo leto poleg Koledarja še eno knjigo, tretje in četrto leto pa celo dve knjigi in Koledar in peto (prihodnje) leto namerava izdati poleg Koledarja še tri knjige. Kako priljubljene so bile knjige in kako potrebna in kulturno koristna je bila ta ustanova, nam pove dejstvo, da so se tiskale knjige v 20 do 25.000 izvodih, katerih je šlo le malenkost (nekaj sto lansk let) čez mejo. Ker je Goriška Matica prepričana, da so v Sloveniji ljudje, ki se tople zanjajo za življenje primorskih Sloven-

cev, posebno ker je med njimi tudi na tisoče Primorcev, je dala na razpolago tudi letos nekaj stotin izvodov svojih knjig za razmeroma zelo nizko ceno, da si jih lahko kupi ta in oni, posebno ker imajo knjige tudi svoje stalno vrednost. Prvi književni dar Goriške Matice je Koledar za l. 1923, ki ima za prilogo zemljevid Julijske Krajine in je letos urejen v geslu dobrodelnosti. Med pisatelji, ki so letos prispevali k Koledarju beremo imena Alojzij Remec, dr. Ivo Šorli, Joža Lovrenčič, Fran Tratnik. Ti so prispevali črtice in pesmi. Več poljudnih člankov o raznih panogah, dobrodelnosti, gospodarstvu itd. so spisali dr. Egidij, Franc Pirc, Just Ušaj, Ivan Rešič, dr. J. Bačar, arhitekt Radovič, Ivan Mercina ter ostali. Preobširno bi bilo, če bi našli celo vsebino. Kako je bogato ilustriran nam priča dejstvo, da ima 56 ilustracij poleg bogate risarske opreme slikarja A. Bucika. Druga knjiga je Zabavna knjižica, hrvatske pripovedi v prevodu našega priljubljenega pesnika dr. Al. Gradnika »Zlata srca«. Ta knjiga vsebuje vrsto poljudnih povestic literarne vrednosti in je posebno pripravna za ljudske knjižnice, prijetno čtivo za vsak kmečki dom. Tretja knjiga je prevod Sirahove knjige v verzih od dr. Andreja Pavlice, z razlago, ki bo tudi mnogim dobrodošla po svoji globoki notranji lepoti. Vse knjige je slikarsko lepo opremil akademični slikar A. A. Bucik, da delajo čast našemu književnemu trgu, Primorski Slovenci, ki živite v Jugoslaviji, kupite te knjige, sezite po njih vsi, ki se zanimате za življenje primorskih Slovencev ali nimate primerne čtiva; posebno priporočamo društvom, da obogate s knjigami svoje knjižnice. Knjig ni mnogo na razpolago; sezite po njih. Zahtevajte jih po vseh knjigarnah! V Mariboru se dobe pri Weixlu ter v Orljovi tiskarni.

Stavka gledaliških igralcev v Nemčiji. Gledališki igralci v vsej Nemčiji so prd nekaj dnevi vsled obupnega gmočnega položaja posegli po skrajnem sredstvu, stopili so v stavko, ki traja še vedno. Zanimivo pa je pri tej stavki osobito to, da jo zelo živahno in izdatno podpirajo angleški in ameriški igralci. Angleški igralci so doslej zbrali za stavkajoče, nemške tovariše že velike svote, ameriški pa so jim poslali že preko 100.000 dolarjev. Istotako podpirajo stavko tudi berlinski ameriški akademiki, ki so jim tudi že poklonili 1000 dolarjev.

Prenos kosti Henrika Sienkiewicza v domovino. O priliki šestletnice smrti velikega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza, ki se je vršilo te dni, so varšavski listi začeli z akcijo za prenos njegovih zemeljskih ostankov, ki ja je našla med javnostjo obilo razumevanja in je pričakovati, da se bo prenos že v kratkem izvršil.

Objave.

§ Mestni kino. V soboto, nedeljo in ponedeljek se predvaja »Najslavnejše delo največjega detektiva«, senzacijska pustolovska drama v 5 kolosalno napetih činih. Nastopa najslavnejši detektiv sveta Harry Hill, v ostalih glavnih vlogah Marga Lindt in Vally Arnheim.

§ Hišni posestniki iz Maribora in okolice! Pridite vsi aji ste člani našega društva ali ne, v četrtek 14. decembra ob 19. uri na veliki protestni shod v Götzovi dvorani proti nameravani vpeilavi — za hišne posestnike — nesprejemljivih naredb in davkov. Odbor Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico.

Gospodarstvo.

Gospodarska obnova Rusije.

Splošno se mora konstatirati, da je v Rusiji pričelo znova cvesti gospodarstvo in da je gospodarska politika Rusije zadnjega časa pokazala znaten uspeh pa tudi izpremembe. Lahko se trdi, da gospodarsko življenje v sovjetski Rusiji ni več v evetu, ampak da je počelo tudi že zorevati in da se je gospodarska izgradnja sovjetske Rusije počela energično provajati. Ko je pred šestimi meseci sovjetska vlada objavila, da hoče v Petrogradu in v Moskvi

te hiše zopet uredile za stanovanja, mnogi v to niso verovali. Toda ti skeptiki so se prevrtili. V nobenem mestu na svetu se ne zida toliko, kakor v Moskvi. Na stotine hiš, ki so bile poleti še docela opustošene, je danes zopet prenovljenih. Urejuje se na novo mnogo parkov, a klopi, katere so ljudje porabili za kurivo, se zopet nadomeščajo z novimi.

Kar se tiče blagovnega prometa, je sedaj najmanjše trikrat večji kakor je bil pred pol letom. Tudi ponovna remontacija se ne omejuje le na Moskvo, ampak tudi na ostala provincijska mesta. Tudi tu se mrzlično dela. Tudi poljedelstvo se zopet obnavlja in o lakoti ne govori nihče več. Robustno in gigantsko tejo Rusije z neverjetno naglico obvladuje tudi najtežje udarce, ki ga zadevajo. Zemlja se vrača vedno bolj v normalne razmere. Dočim se je še nedavno večina ljudi rogala gospodarstvu sovjetske vlade, se sedaj nihče več ne čudi, da se zamore v trgovinah zopet kupiti vse, čeprav sicer za gorostasne cene. Novi gospodarski kurz je postal nekaj čisto razumljivega. Vlada ne dela več na to, da bi zrušila in uničila stare norme, ampak pušča one, kar jih še obstoja in ustvarja nove. Njena glavna briga je, kako bi že zavržene forme zopet uvedla ter jih zaodela s komunističnimi formulami in kostumi. Zato tudi izvajajo gospodarsko-politične in socialne odredbe s svojo novo formo uprav brezobzirno, ker se sovjetske oblasti nadejajo, da bodo nanje pristali tako komunisti s formalne strani, kakor tudi buržuazija z vsebinskih vzrokov.

Samo na gospodarske podjetnike je obrnila sovjetska vlada svojo pažnjo, tako ruski podjetniki ne preživljajo ravno medenih tednov. Z osobito energijo se bori sovjetska vlada proti špekulaciji. Ne proti špekulaciji vočbe, nego proti oni, ki špekulira na denarnem in ostalem gospodarskem področju. hoteč se izogniti novih gospodarskih form. Posebno se obrača proti verižnikom, ki se hočejo okoristiti s situacijo potom »svobodnih cen«. Tu je sovjetska vlada začela ne le energično, ampak tudi vzorno postopati in je bilo v zadnjem času aretiranih vse polno trgovcev. Rusija je bila od nekdanj zemlja, kjer je cvetela korupcija podkupovanja. Caristična vlada je videla v tem podkupovanju koristno in neizbežno zlo. Sovjetska vlada se je lotila zatirati tudi to zlo ter odredila za podkupljive uradnike ostre kazni, ki se lahko stopnjujejo do smrtne obsodbe. Kakor torej izgleda po vsem tem, so sovjetski mogotci pričeli zavedati, da se z njihovimi prvotnimi doktrinami ne da živeti, ampak da je treba seči po priznanih realnih sredstvih, čeprav so »buržujska«.

Tržne cene v Mariboru

dne 1. decembra 1922. (Cene v dinarjih).

1. Meso: Govedina I—III 14—11, svinjska 12—, vami 6—7, pljuča 5—, ledvice 14—, gobe 14—, možgani 14—, parklji 6—, vime 12—, lej 10—14. — Teletina I—II 15—14, jetra 14—, pljuča 14—, ledvice 14—, — Svinjetina prašičje meso 20—22, svinjsko 27—50, ščevna mast 22—50, pljuča 9—, jetra 10—, ledvice 15—, glava 13—, noge 9—, slanina sveža 25—28, paprica 34—, prekajena 31—, mast 32 do 32—50, prekajeno meso 28—32, prekajene noge 9—, prekajen jezik 30—, prekajena glava 15—, amerik. mast 27—50. — Drobniča: Kostrunovo meso —, jagetina —, kozje meso —, kozlički —.

2. Klobase: krakovske 25—, debrecinske 24—, brunšviške 17—, pariske 18—, posebne 18—, safalade 18—, bronovke 23—, kranjske sveže —, prekajene 4—5, meseni sir 18—, poljske salame —, pretisnjene klobase 18—.

3. Konjsko meso: I 4—5 II 3—4

4. Koze: konjske, komad 100—, gove 8—10 telečje 12—50, svinjske 4—25, usnje gornje 90—120, podplati 100—.

5. Perutnina: Piščanec majhen 16—, večji 50—, kokoš 32—36, raca 15—20, gos 45—

do 50, golob —, zajec domač (majhen) 8—, zajec domač (večji) 10—.

6. Divjačina: Zajec komad 50—55, srne kg —.

7. Ribe: Karpi 17—, belice —, štuhe —, žabe (komad) —, raki (komad) —.

8. Mlečni izdelki: mleko (liter) 4 do 5, surovo maslo (kg) 40—, smetane 15 do 16, čajno maslo 45—, maslo —, sir ementalški 110—, polementalški 50—57, trapistni 30—35, grojerski 40—, tilsitski 40—, parmezani 100—, sirček (komad) 6—7, jajca (komad) 1—75—2—.

9. Pijača: Vino novo 7—9, vino staro 12—14, pivo 5—50, stekl. pive 2—75, žganje 25—30.

10. Kruh: Bel (kg) 6—50, črn 5—50, ržen —, zemlja 5 dkg) komad 0—50, mlečni kruh —.

11. Sadje: Jabolka I 3—, II 2—, slive suhe 5—, marelice —, breskve —, kostanj surovi 2—2—25, kostanj pečeni 4—, bruske I 3—, II —, limone (komad) 0—75—1—50, oranže 1—1—50, rožiče 7—, fig 15—, dateljni 30—, mandeljni 40—, orehi 6—, orehi luščeni 35—.

12. Specerijsko blago: Kava I 52—, II 42—, kava pražena I 60—, II 40—50, riž 6—50—11, sol 4—, poper cel 30—35, poper mlet 35—, paprika 40—50, testenine 12—14, sladkor v prahu 20—, sladkor v kristalu 16—50, sladkor v kockah 18—50, kvas 17—50, škrob pšeničen 15—, rižev 25—, kis navadni (liter) 1—50, vinski 3—, olje namiznog 25—28, bučno 40—, spirit denat. 15—, milo 15—17.

13. Zito: Pšenica 4—50, rž 4—, ječmen 4—, oves 3—50, koruza 4—, proso 4—, ajda 4—, fižol navadni 4—5, fižol rajni —, grah —, leča —.

14. Mlečni izdelki: Pšenična moka 0 7—, I 6—50, 2 —, 6 5—50, kaša 7—, ješprenj 6—25, otrobi 3—, koruzna moka 4—50, koruzni zdrob 5—50, pšenični zdrob 7—, ječmenov moka —, ajdova moka 1 10— 2 8—, ajdova kaša (liter) 7—, ržena kava 10—15, cikorka 20—.

15. Krma: Seno sladko 175—195, seno kisto —, otava —, detelja —, ovsena slama 150—162—50, pšenična slama —, ržena slama — (za 100 kg).

16. Kurivo: Drva trda 175—, mehka 120— (za m³), premož, trboveljski 40—50, velenjski 25—50 oglje 1—25, koks — (za 100 kg), petrolej 6—50, bencin 25—, karbid 4—50, sveče 15—.

17. Zelenjava in podzemljice: salata glavna (kg) —, struena —, endivija 1—25—1—50, zelje pozno (kg) 1—1—25, karfiola (komad) 5—10, špargeljni sopek —, kupček spinače 0—50, kumara komad —, jedilne buče komad —, grah luščen (liter) —, fižol stročju kupček —, peteršil sopek 0—25, zeleni sopek 0—25, čebule 4—7, česen 10—, pora (komad) 0—25, korenje vrtno 0—25, korenja navadna 0—25, zelenjava za kuho (sopek) —, rdeča pes (komad) 0—50, repa 0—50, koleraba podzemljica (komad) 0—50, krompir zgodnji (kg) 1—25—1—50, krompir pozni (kg) 1—25—1—50, bren 5—, zelje kisto 5—, repa kisto 2—.

g. Češkoslovaški finančni minister Rašin o stabilizaciji valute. Med generalno debato o proračunu je izjavil češkoslovaški finančni minister Rašin glede stabilizacije češkoslovaške krone, da je to v mnogem odvisno od gospodarskega položaja v sosednih državah. Nemčija danes ne more več škodovati češkoslovaški industriji, a Avstrija mora nastopiti novo pot, da prepreči popolni gospodarski polom. Na tej poti ji bo morala v kratkem slediti tudi Madžarska. Tako se bo v vseh srednjeevropskih državah pričelo intenzivno delovati na stabilizacijo valute, kar bo najboljše vplivalo na konsolidacijo gospodarskih razmer v Srednji Evropi sploh.

g. Madžarski uvoz in izvoz. Glasom objavljenih podatkov je madžarski import daleč presegal eksport in to že v prvih šestih mesecih tega leta za 7.700.000.000 madžarskih kron. V času tretjega četrtletja je bilo izplačanega v inozemstvo 33.000.000.000 madžarskih kron za glavne importirane artiklje, dočim je vrednost izvoza dosegla največ 14.600.000.000 kron. Vrednost glav-

nih importiranih stvari za čas tretjega četrtletja se znatno približuje oni importiranih stvari v prvi polovici letošnjega leta. Vzrok tega naraščanja je padanje madžarske krone na mednarodnih tržiščih, ki je postalo najobutnejše v dobi od avgusta. Razen padca madžarske krone je glavni vzrok porasta vrednosti importiranega blaga za časa tretjega četrtletja činjenica, da se je blago uvažalo v večjih količinah, nego se je računalo, jemajoč za podlago statistiko prvega polletja. Večji uvoz se je opazilo osobito pri bombaževinastem in volnenem blagu, neobdelanem lesu, železni rudi in strojih, dočim se je vse drugo navadno uvozno blago uvažalo v manjših količinah. Kar se tiče izvoza je treba omeniti, da je bil znatno manjši kakor pa v prvi polovici leta. To se je opazilo najbolj pri izvozu živine, ki pa se je v septembru po dvignjenju izvozne prepovedi zopet dvignil. Vsled te prepovedi se v juliju in avgustu sploh ni izvažalo živine v druge države razen v Avstrijo. Eksport moka je padel za najmanj 20 odstotkov. Znatno zmanjšanje izvoza se je opazilo tudi na vinu in mesu, deloma radi prepovedi izvoza svežega mesa, dalje pri olju, strojih in šo nekaterih drugih artikljih. Eksport žganja, špirita, jaje in volne pa je nasprotno nekoliko narasel. Kakor že rečeno, je import znašal v tretjem četrtletju 33 milijard K, a eksport samo 14.600.000.000, kar pomenja nadmoč importu nad eksportom za celih 18.400.000.000 K, torej nad polovico. Ta velika pasivnost izvozne bilance ima velik vpliv na vse madžarsko narodno gospodarstvo.

g. Anglija za povzdigo svoje trgovine. Na zadnji seji angleške spodnje zbornice je zakladni minister predlagal sprejem zakona, ki dovoljuje naknadni kredit za povzdigo angleške trgovine v znesku 20 milijonov funtov šterlingov. Skupni kredit v to svrhu bi znašal torej 50 milijonov. Od te svote bi se dovolil potem tudi kredit za Avstrijo. Minister je povdarjal, da bodo pri avstrijskem posojilu sodelovale Španija, Švica, Belgija, Francija in Češkoslovaška. V drugem čitanju je bil zakonski predlog sprejet.

Iz življenja in sveta.

Nov evropski zemljevid.

Svetovna vojna je popolnoma izpremenila evropski zemljevid, zmanjšala število monarhij in povišala število republik. Iz novega statističnega pregleda povzamemo, da šteje povojna Evropa pet velesil in sicer: Rusija,

Nemčija, Anglija, Francija in Italija, ki obsegajo skupaj 6.130.300 kv. km. in štejejo 299 milijonov prebivalcev. Srednjih držav je tudi pet in sicer spadajo sem: Jugoslavija, Češkoslovaška, Poljska, Romunija in Španija s 1.581.300 kv. km. površine in 94 milijoni prebivalcev. Na to sledi osem manjših držav in sicer: Avstrija, Madžarska, Bolgarija, Švica, Belgija, Holandska, Grčija in Portugal s 630.200 kv. km. površine in 49 milijoni prebivalcev, dalje severne države: Švedska, Norveška, Danska in Finska s 1.243.300 kv. km., toda samo s 15½ prebivalcev. Končno imamo v Evropi še vrsto pritlikavih držav. Te so Albanija, Ddansko, Luxemburg, Monako, San Marino, Lichtenstein, Andora, Melsko ozemlje, Saarsko ozemlje, Reka. Vir, iz katerega povzemamo te podatke, ne omenja samostojnih držav Estonske, Letške in Litve. Pozabil je tudi na kos evropske Turčije.

Komedije in tragedije z ministri.

Lahkota, s katero so Grki usmrtili ministre, ki so še nedavno uživali v Grčiji največjo popularnost, je iznenadila tudi one, ki se nekoliko spoznajo v zapletenih balkanskih razmerah. Znano je, da je večina grškega ljudstva hotela in zahtevala Konstantinov povratek, znano je nadalje, da je bilo v Grčiji zelo malo protestov proti vojni z angorsko Turčijo, ker je meščanstvo, ki je politično odločilen činitelj v Grčiji, takrat še živelo v velikogrški megalomaniji in je bilo preverjeno, da si bo Grčija v Mali Aziji sama doleževala meje, da, celo preko severne pogodbe. Ministri, ki so postali žrtve narodnega »razočaranja«, niso storili večjih pregreh kot da so zvesto poslušali ukaze onega Konstantina, ki ga je poklicalo »ljudstvo«. Sedaj so izgnali tudi prince Andreja, češ, da je zakrivil poraz na onem delu fronte, kjer je bil poveljnik. Taka obsodba je pač zelo lahka; glavni krivec poraza — velikogrška megalomanija — pa je izven območja »revolucionarne« justice. Nekaj podobnega pripravljajo v Bolgariji. Ljudstvo je, kakor znano, glasovalo za obsodbo ministrov, ki so med vojno vladali po božji, kraljevi in ljudski volji. »Ljudstvo« je takrat z istim navdušenjem pohitelo v boj nad Srbe, kakor je sedaj šlo glasovat za smrt svojih bivših predstaviteljev. Zdi se, da so današnje razmere zelo podobne onim v starem Rimu 2—3 stoletja pred razdelitvijo rimskega imperija.

Glavni urednik: Radivoj Rehar
Odgovorni urednik: Rudolf Odml

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti
PALMA

2379 10—4

Usnjate suknje

kožuhe, površnike, črne zimske suknje, plašče, dežne plašče, moške in otročje obleke, pletene jopce vseh velikosti, vseh vrst perila in nogavic, v veliki izbiri, in po znižani ceni priporoča
J. VEZJAK, krojaška obrt in konfekcija,
Maribor, Vetrinjska ul. 17. 2344 3—3

Zahtevajte
povsod, TABOR!

PATRIA 2245
COGNAC
MEDICINAL
ZAGREB
Čisti vinski destilat
Dobiva se povsod!

ARKO COGNAC MEDICINAL

2175

Kavarna „FRANKOPAN“.

**Vsako nedeljo in praznik
five o' clock tea**
združen z glasovirnim koncertom.

Začetek ob 15. uri.

2460 :: :: Se priporoča IVAN KOKOL, kavarar.

Iščem
prvovrstnega klobučarja
za Split, Dalmacija.
Naslov pove uprava. 2451

Vabilo

na subskripcijo delnic Mariborske tiskarne, d. d. v Mariboru.

Redni občni zbor dne 4. decembra 1922 je sklenil zvišati delniško glavnico

od K 3.000.000—, na K 4.000.000—

ter pooblastil upravni svet, izdati 5000 komadov novih delnic po K 200— nominalne, glasečih se na ime, pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se pridrži pravica do nakupa ene nove delnice na tri stare po kurzu K 360—.
2. Ostale delnice se prepusti po kurzu K 400—.
3. Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 10 in 25 delnic.
4. Delnice participirajo na čistem dobičku podjetja od 1. januarja 1923 dalje
5. Kupnino je polno vplačati pri podpisu.
6. Rok za subskripcijo delnic se prične dne 10. decembra t. l. in traja do včetega 20. decembra 1922.
7. Kot podpisovalnica fungira Slavska banka, podružnica v Mariboru, ter podružnice v Celju, Gornji Radgoni in Ljubljani.
8. Repartitijo delnic si pridržuje upravni svet.

Maribor, v decembru 1922.

**Upravni svet Mariborske tiskarne
d. d. v Mariboru.**

ZAHVALA.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom prebridke izgube našega predobrega soproga in očeta, gospoda

Anton-a Zorn-a

finančnega nadzornika v p.

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo g. finančnemu ravnatelju dr. Pova-
leju, gg. tovarišem pokojnika, g. policijskemu nadsvetniku Veko-
slavu Kerševanu in vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika
na njega zadnji poti. Prisrčna zahvala tudi gg. pevcem za ganlji-
vo žalostinko.

2469

Neutolažljiva soproga in otroci.

Podaljšanje roka
za subskripcijo jugoslovanske zavarovalne
d. d. „Zora“ v Mariboru.

Pripravljalni konzorcij je sklenil podaljšati rok za subskripcijo delnic do včetega

15. januarja 1923.

Pripravljalni konzorcij snuje se zavarovalne
d. d. „ZORA“ v Mariboru, Aleksandrova c. 12

2457

Božična darila

Preproge
Zavese
Odeje 2349 10-5
Pregrinjala
Kožuhi
Podobe
Lesene svetiljke
Kristalni kozarci
Umetni porcelan
Pohištvo

Naivečja izbira

Znižane cene

Trgovina pohištva
KAROL PREIS
MARIBOR
Gospodsk. ul. 20

Ceniki zastoni

Ogled prost

Krompir

kg po 5-50 K od 50 kg

naprej. Natančna pojasnila
daje oglasni zavod

Ivo Sušnik, Maribor
Slovenska ulica 15. 2468

POZOR!

Zimske in športne obleke, ra-
glane, površnike, damske ko-
stume in plašče izdeluje najce-
neje in po najmodernejšem kroju
Dominik Fabjančič Jurči-
čeva ulica 5/L. 2050

Pristopajte

**k Jugoslovnski
Matici.**

Leseno pohištvo

Železno pohištvo

Tapeln. pohištvo

Pisarn. pohištvo

Posteljna oprava

Preproge

Zavese

Blago za pohištvo

Posteljno perje

Izvanredno nizke cene

v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gospodsk. ulica 21, 20

Priljubena hiša

30° Svobodni ogled!

Ceniki brezplačno!

Prvovrstne zaklane

pitane svinje

garantirano 75 odstot. slanine, kilogram po 94 K pri
KNAFLC & SUC, Hlavnica
stanovanje LOSKA ULICA št. 5. 2452

Dve hiši v Mariboru

ena dvonadstropna in ena pritlična, pripravna za pre-
zidavo, z vrtom, pet minut od kolodvora, se takoj
proda. Cena dinarjev 130.000—. Poizve se pri
oglasnem zavodu Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska
ulica št. 15. 2447 2-2

Med (strd)

1 kg 10-40 kron ceneji kot drugod. Garantiran v
vsakem oziru. **F. KIRAR**, Sv. Peter pri
Mariboru. 2434 2-2

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge deželne
pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ**
OSET, Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57. Telefon št. 38. 1328

NAZNANILO.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem odprl

krojaški atelje

za dame, gospode in vojaštvo

ter prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela. Po-
trudil se bodem vsakomur najtočneje postreči z naj-
modernejšimi kroji po nizkih cenah.

Za obilen obisk se priporoča

2467

Franc Vodišek, Vojašniška ul. št. 2.

Naznanilo.

Na moj inserat, s katerim sem objavila otvoritev
zajutrkovalnice, naznanjam, da vsled nepričakovanih
razmer danes še ne otvorim zajutrkovalnice, ampak
samo kavarno, v kateri se bodem potrudila, da moje
cenjene goste čim najbolje postrežem.

Za obilen obisk se priporoča

2470

Anica Rehar.

Parni stroj

od 8 do 15 konjskih sil se kupi.

Naslov pove upravništvo.

2462

Pitane goske.

la kranjske klobase, fini liker, zdravilni
konjak, fini bonbončki in čokolada, de-
likatesno in špecerijsko blago

po najnižjih cenah. — Gostilničarji imajo

popust pri trrdki

Vračarič & Sorn, Jurčičeva ul. 11. 2564

**Vse vrste perila za gospode in
dame, kakor**

srajce, hlače

pyjame

**opreme za ne-
veste, otroško**

**perilo, kom-
binacije itd.**

**izdeluje po naj-
nižjih dnevnih
cenah**

Ljudmila Lackner

MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

AMERIKANSKI

in anglošiki

Singer šivalni strojiSinger igle
in
nadomestni
deli.Lastna
mekanična
delavnica.Singer offe,
nit, svila itd.Prodaja
na
obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New York.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: **MARIBOR**, Šolska ulica št. 2,
Zagreb, Karlova, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelo-
var, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana,
Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Pod-
gorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veleš,
Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341

Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Stojlna na železnici povišana
za Din 10" na uro!

Za brzo prevažanje dospelih pošilk se priporoča

JADRAN d. z. o. z.

prej REITINGERJEV naslednik.

PISARNA MELJSKA CESTA 1 - TELEFON ST. 35.

Največje in najstarejše podjetje za prevažanje v mestu.
32 vozov, 5 pohistv. vozov, 2 tov. avtomobila, 2300 10-10**Pekovski mojstri pozor!**Suha cepana borova in bukova drva,
1 meter dolga, postavljena na dom, nudi**Drago Sčekič, Rajčeva ul. 7**

Telefon št. 355.

2466

Razglas.V ponedeljek, dne 18. decembra 1922 ob 10. uri
dopolodne se vrši na licu mesta v Mariboru, Mlin-
ska ulica št. 15**prostovoljna javna dražba.**Proda se hiša z vrtom. V hiši se vrši stara gostilniška
obrt — poprej znana Šoštarčeva gostilna.Najnižja ponudba iznaša 2 milijona jugosloven-
skih kron. Ponudniki morajo pred začetkom dražbe
položiti 10 odst. varščine. Hiša se proda tudi pred
dražbo, ako to kupec želi.Natančnejše podatke glede dražbenih pogojev,
obsežnosti objekta itd. dajeta sodni komisar dr. Franjo
Firbas, notar v Mariboru ter zastopnik lastnika dr.
Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru. 2418 2-2**MARASCHINO „MORPURGO“**

ČAŠICA TEGA DELIKATNEGA LIKERJA JE NEOPISLJIV UŽITEK!

PRIPOROČENI

COGNAC „DALMATIA“ MEDICINAL
IN DRUGI IZBRANI LIKERJI, SIRUPI IN ŽGANJAPrva odlikovana dalmatinska
parna destilacija**A. MORPURGO - SPLIT**Zastopnik: **SIGMUND SCHILLER - ZAGREB**
2126 2-2 Gunduličeva ul. št. 1 (dvorišče)**Mala oznanila.**Solicitorja, izurjenega v
vseh poslih večje odvetniške
pisarne z zmožnostjo, da sa-
mestno obračunava, vodi
eksekucijo, koledar, evidenco
itd., tudi vpokojeznega sednega
uradnika, sprejme odvetniška
pisarna v Ljubljani. Ponudbe
pod oznacbo „Solicitor“ je
nasloviti na upravo. 2436 1Mladenčič, 18 let star, bi rad
stopil kot učenec pri mizar-
skem mojstru. Marija Pukšič,
Vesek št. 14, pošta Sv. Mar-
jeta. 245Brivnica Frana Novaka na
Aleksandrovi cesti št. 22 se
priporoča. 3Dvojica brez otrok išče mesto
hišnika. Pisarne ponudbe
na upravo lista pod „št. 35“.
2455Omara in železna peč za pro-
dati. Kamniška cesta 22, pt.
2460Iščem za dijaka višjega raz-
reda stanovanje in hrano. Na-
slov v upravi. 2454 2-1Zimska suknja, dobro ohra-
njena, za gospoda srednje
velikosti, se proda. Aleksan-
drova cesta 11, III. nadstr.
vrata 11. 2466Meblovano ali prazno sobo
v sredi mesta išče gospodična.
Ponudbe na upravo pod „N.
12“. 2459Čista svinjska mest od naj-
boljših srbskih prašičev se
proda v sodih pri tvrdki
Jovanovič, Aleksandrova cesta
št. 55. 2458 3-1Gostilna „Pri treh ribnikih“.
Vsako nedeljo konca t. Zače-
tek ob 15. uri. Se priporoča
Karel Prinčič. 2465Kuharica, vdova, ne pod 40
let, dobra gospodinja, se sprej-
me kot operna gospodinja kra-
ven sluskinje k zelo dobri
slovenski obitelji na deželo
bivše Kranjske sedaj pod Ita-
lijo. Znati mora dobro kuhati,
šivati in se razumeti na vrt.
Vsa druga pojasnila pri M.
Spar, Gosposka ulica št. 50,
vrata 6. 2463Glasevir (Stutzfögel) se po
ceni proda. Vetrinjska ulica
št. 4. 2448 2-2Tovarna pohištva Keroska
cesta 46, Hochnegger in dru-
govi, ima v zalogi spalne in
jedilne sobe kakor tudi ku-
hinjske opreme po tvorniških
cenah. Sprejme tudi vsako
mizarско delo. 2846 10-10Higijenična brivnica se vsem
priporoča. Prvovrstna postrež-
ba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva
ulica 9. 1850Stare rabljene steklenice od
arnila, plavila, kakor tudi od
olja za šivalne stroje kupuje
po najvišji ceni tvrdka „Jelen“,
Maribor, Meljska cesta št. 76.
2428 3-3Zamenjava stanovanja. —
Snažno stanovanje v Sodni
ulici z eno sobo in kuhinjo
se zamenja s stanovanjem z
dvema sobama in kuhinjo,
event. tudi v okolici. Naslov
pove aprava. 5-5**Najprimernejša božična in novoletna darila**

so te stvari, katere vsakdo in vsak dan rabi in to so:

nice, listnica, tobačnica, kovčegi, kasete, damske torbice itd. Vse to se v
2449 največji izbori dobi pri**Ivanu Kravos, Aleksandrova 13, ozir. Cankarjeva 1.****Domači čevlji** v vseh velikostih,

čevlji za dame in gospode,

plesni čevlji v najmodernejših in

se dobe po najnižjih cenah pri

ANICI TRAUN MARIBOR
Grajski trg št. 1**Širite povsod naš list!****SLAVENSKA BANKA**

D. D.

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta št. 11

(preje Jugoslovanska Union-Banka, oziroma
Mariborska eskomptna banka.)**Zagreb Ljubljana Beograd**Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja
Radgona, Kranj, Monoštor (Baranja), Murska
Sobota, Osijek, Sombor, Sušak, Sabac, Sibe-
nik, Skofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

Budapest: Balkan Bank r. t.

Split: Jugoslovanska industrijska banka.

1933

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve

ca. K 200,000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Zaloga čevljev
lastnega izdelka**Dragotin Roglič, Koroška cesta št. 19, Maribor**

Komisijška zaloga pri Betki Lešnik, Gosposka ul. 14

„KARO“
varstvena znamka